

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 2. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1909. JANUÁR 5-én.

VI. Year. No. 2.

Budapesti levél.

A BIZONYÍTVÁNYGYÁRAK HASZNA. — PANAMA, AMIBŐL
A KÖZNEK LESZ NYERESÉGE. — KARÁCSONYI
SZÜNÉT A PARLAMENTBEN.

Budapest, december 16.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur, ezt a levelemet olyasmivel kezdem, ami, bár itthon történt, az ezereves Magyarország, mégis, közvetlen közelről érdekelni fogja az új hazájukbeli magyarokat is, akik, végső soron többnyire azért költöztek tengerentúltra, mert itthon vajmi bolondok az állapotok és mert itthon nem okvetlenül bizonyos, hogy maga a szorgalom, a munka, az életrevalóság elegendő ahhoz a szerencséhez, hogy Árpád unokája mindennap egyék, rendszeren ruházkodjék és ha nem is a saját házában, — de legalább jóra való bérelt lakásban lakhassék. Azok a gyöngy-ídők, amikor még az ember megélt azon a jövedelemen, — elmultak. Vajmi régen elavult az a díszes szálló, hogy „*Extra Hungaria non est vita*.” Jaj, jaj, jaj nekünk, születtünk uraknak, urí nézőknek, magyaroknak, mert addig festgettük az örögdögöt a falra, hogy: „*megérjük még azt az időt, hogy utóévre dolgozzunk kelte*.” — míg nem ez a szomorú idő beteljesedett.

Szó sincs róla, a magyar akar is dolgozni, tud is. Vág olyan rendet, mint akár az angol, akár a német. Csak hogy...

Csak hogy — a fene egye meg azt a németet, aki kitalálta, mert német találta ki, mint minden bürokratikus dolog — csak hogy: nem elég a szorgalom, a munka, az életrevalóság, hanem a kvalifikáció kell, barátooskám, és diploma.

Ezek hiányában felkophatják az állad. Fel az, ha mondom. Ti ezt, ott Amerikában, nem hiszitek; de erőltessétek meg egy esőpöppet az emlékező-teljesítéket, és rájöttök menten, hogy nini: csakugyan így van ez valahogy az ó-hazában. De így ám, sőt igyeből. Mert hiszen rendjén van, ha mérnököt, orvosot, fiskálistól diplomát kívánunk. [Bár hiszen az igazi diplomát nem az egyetlen, hanem a gyakorlat adja.] Most már minálunk mindenkitől valamelyes kvalifikációt kívánunk. Kutyapeczér akarsz lenni? Jó. De vigyázz, mert a pályázók közt olyan is akad, akinek érettségi bizonyítványa van. Annyi nálunk az iskolázott ember, hogy még az irnoki állásokra is százával pályáznak az — okleveles ügyvédek. Akarsz vasuti bakter lenni? Akarsz a vasutnál kavicsoló-munkás lenni? Hohó. Vane legalább négy polgári iskolai osztályról való bizonyítványod? Mert ha nincs, akkor, öcsém, — mehetsz a sárba fenébe.

Ezek a csinos állapotok aztán létrehozta nálunk, Budapesten, a bizonyítvány-gyárat. Itt okleveles tanárok, tanfelügyelők és igazgatók 100 koronától feljebb való díjazás fejében boldogboldogtalannak kiadták a bizonyítványokat. És nem halt bele az ország. Éveken keresztül ment szépecskén ez a kisdud üzet. Mit mondd: ment? Virágzott, barátaim, virágzott. Jobban jövedelmezett, mint némely uzsorabank. Csak most jöttek nyomára e vizsgálócskéknak és a szélhámos tanárok, a bizonyítvány-panamisták majd elveszik büntetésüket a törvényszéken.

Ez már az ő privát dolguk. Az esetnek tanulsága sokkal fontosabb. A tanulság tudniillik az, hogy a hamis bizonyítványok tulajdonosai épp oly ki-

tűnően megfeleltek állásaikban, illetve alkalmaztatásaikban, mint azok, akiknek igazi bizonyítványuk volt. Sőt ugy lehet, az igazi bizonyítványok tulajdonosainak munkája egy ütet taplót sem ért.

Csodára vitted hát Magyarországot. Arra a csodára, hogy a bizonyítvány — írás fogalom. Arra a csodára, hogy nem a bizonyítvány teszi az embert, hanem a munka. Hát van is ebben valami. Egészen jól el tudom képzelni, hogy egy oklevél nélküli építésmester sokkal szebb, kényelmesebb és olcsóbb lakóházat épít nekem, mint esetleg egy okleveles építész-mérnök. Sőt azt is el bírom képzelni, hogy egy gépgyári munkás, akinek csak népiszkolai végzettsége van, többet, jobban, hasznosabban tud dolgozni, mint egy okleveles gépkezelő. Tudomásom van arról is, hogy Edison vajmi kevés iskolát végzett. [Ami tud, magánszorgalom-ból tudja. És bizonyára többet tud, mint egyetemnyi professzor.] Ha elgondolom, mi lett volna Edisonból, ha Magyarországon születik, — a guta kerülget mérgemben. Itt alkalmassint büntetőjogilag is eltiltották volna a praktizálástól azon a ezimen, hogy nincs gépészmérnöki, vagy elektrotechnikai oklevele...

Nos, jó, hogy végre kiderült, hogy a hamis bizonyítványok épp annyit érnek, mint az igaziak. Talán ebből a feltevésekből a jövőben munkánkat az eméleti üreskedés fölött való mérhetetlen értéke lassacskán megismeréshez jut. Talán egy kicsit amerikaiak leszünk mi is. És talán nálunk is kenyérhez juthat majd mindenki, aki dolgozni akar és tud, akinek egyéni ötletei és önálló tanulmányai vannak, tekintet nélkül arra, hogy van-e kvalifikációja?

Ne értsük félre egymást. Az iskolára szükség van, mint a falat kenyérre. Sőt: mennél több iskolát. [De gyakorlatiakat ám!] De amennyire szükséges az iskolázottság, épp oly fölösleges és ostoba czopf az ugynevezett kvalifikáció, mely nem egy tökfilkót állított már fontos ügyek élére, és melynek véletlen, vagy kényszerű hiánya nem egy lángeszű, rátermett embert zárt el mindörökké attól a foglalkozási körtől, amelyben megfizethetetlen szolgálókat tehetett volna hazájának, sőt, ugy lehet, az egész világnak.

Ezek a zugtanárok, akiket most lecsuknak, kétségkívül szélhámosok és megértek a dutyira; de mindamellett, ha magasabb és emberségesebb szempontból vizsgáljuk őket, öntudatlan humoristáknak látszanak, akik üzemeik kamatoztatásával alaposan kiesüfolták és egy kissé le is járatták a kvalifikációs rendszert.

...Nos, javul a helyzet idehaza is. Csak az a szomorú, hogy minden javulás görbe utón, a törvények paragrafusait sűrölva, a panamák fertőjéből keltekezik. Tisztességes uton nem akarunk haladni, vagy tán nem is lehet?

Nos, ne nézzük az eredetet. Ne legyünk kényesek. Örüljünk annak, ami — ígérkezik. Hátha lesz itthon emberesebb világ is, hátha itthon is megélethetnek majdan az emberek a munkából.

Egyelőre azonban úgy vagyunk még

a munkával, mint a szerencsével. Megélni belőle nem lehet, de meghalni, — igen.

Resicézán tizenhárom bányászot ölt meg a bányalégrobbanás.

A politika, Szerkesztő ur, a politika? Hogyan is állunk politika dolgában? Ki tudná ezt megmondani, mikor Vilmos császár is kezd nem érteni hozzá. Ma vakációra osztó szét a Tiszteletli Ház. Hazamentek a képviselő urak karácsonyi ünneplni és — dícselkedni. Hogy mivel is fognak dícselkedni, erre igazán a választóik lehetnek kíváncsiak. Én nem.

A parlament vagy három hétig szünetel. És meglássák, uraim, a világ nem dől össze. A föld e három hét alatt is igen szabályosan fog forogni.

Bosznijában esend van. Vagy talán csak arra vártak, hogy a parlament elszédjen? Meglehet ez is.

JANEIRO.

GYILKOSSÁG THROOPON.

Magyar ember lett egy magyar asszonyt.

Szegedy Gyula srantoni levelezőnk a következőkről értesít lapunkat:

A soproemgyei Sárodi illetőségű 29 éves Fencz Sándor agyonlőtte ifj. Horváth Istvánt, szül. Török Erzsébetet. A gyilkosság előzményei ezek:

Fencz Sándor két éven át ifj. Horváth Istvántól lakott. A szemrevaló menyecske három gyermeke dacára megszerette Fenczet, aki a vonalmat viszonzta.

Amióta a viszony megkezdődött, Fencz ismételve eladta a földjét a munkától, hogy idejét az asszony körül töltötte. Horváth István nem sejtett semmit, mikor azonban Fencz viselkedése később mégis felkeltette a gyanúját, kintasította őt a házából.

Fencz erre id. Horváth Istvánhoz ment lakni. Kedélye azonban elkomorodott, olyannyira, hogy az azelőtt dolgozó ember került a munkát. Ivásra adta magát.

Id. Horváth István állítása szerint Fencz az utóbbi napokban sürűn kifejezést adott annak, hogy elemésztí magát.

Az év utolsó éjszakáján a szerencsétlen ember borzalmas módon hajtotta végre a sötét tervét. Az éj sötétjében mint az örült rohant régi lakására s bár a kaput zárva találta, valami ürügy alatt bejutott a házba. Amint belépett, revolvert emelt Horváth Istvánra, s a lövés azonnali halált okozott. Majd maga ellen emelte a gyilkos szerszámot. Szájába lött. A golyó a nyelven keresztülfurta magát s az állkapocsban megrekedt.

Horváthné Török Erzsébet a zemplénmegyei Erdőbényéről származott Throopba. Szülei Serantonban élnek. Az ily borzalmas halállal elhalt asszonyt ifj. Csizmadia Pál throopi román. plébános temette el az ottani magyarság általános részvéte mellett.

Fencznek állapota felette veszélyes. A kórház-orvosok véleménye szerint nem fog életben maradni. De ha fel is épülne, beszélni nem fog tudni, mert nyelve teljesen összeroncsolódott.

A meggyilkolt asszony férje a rémes tett elkövetésekor a bányában dolgozott s csak másnap délelőtt értesült a borzalmas tragédiáról. Ifj. Horváth István nagyon szorgalmas, józanéletű ember, aki családját nagyon szerette.

A nagy csapás most őt is leütötte a lábáról.

Az olasz gyászeseményhez.

UJABB MEG UJABB RÉMES JELENTÉSEK ÉRKEZNEK A BORZALMAS KATASZTRÓFÁNAK SZINHELYÉRŐL.

A naponta beérkező újabb hírek még mindig nem esetelők a szicíliai és kalabriai katasztrófát teljes borzalmasságában. Habár az eddig is beérkezett hírek elégségesek arra, hogy az ember ereiben meghűljön a vér.

Azok, akik az irtózatossá veszedelem elől elbirtak menekülni, most érkeztek Nápolyba, de idegeik annyira tul vannak feszítve, hogy a legkisebb zajra hangos zokogásba törnek ki. A menekültek között van Birot, Brescia város polgármestere is, aki Messinában volt s egy ottani szállodában lakott. A szálloda összeomlott s a romok maguk alá temették őt. Torkaszakadtából kiáltott segítségért. Végre csakugyan közelített feljé néhány ember, de abban a pillanatban, mikor végzetes helyzetből ki akarták szabadítani, a föld ujból megremegett, mire az emberek futva elmenekültek. Elvégre néhány hajóslégny megmentette s egy hadihajóra vitte őt.

Az a néhány ember, akik Reggióból élve elmenekültek, most mégis annyira magához tért, hogy elbeszélhették rémes történetüket. Az ottani vasúti állomásfőnök beszéli, hogy az első lökése a föld körülbelül nyolcvan lábnyi mélységre megnyílt s hogy a tatongó úrból elemetny magasságra gőzölgő víz sugárzott ki, mely a földön heverő sebesülteket halálra forrázta. A reggioi földrendés áldozatai majd mind megcsontultak és azazukba az iszonyatos szenvedés be van véve. A sebesültek kintájukba belebolondultak. Az egyik ember, akinek karját szakította el egy lehulló romdarab, kintájában táncolni kezdett.

Palmában, ahol a 14 ezer főnyi lakosságból mindössze huszonnégyen maradtak élve, egy egész ezred katona befulladt a felsugárzó vízbe. A mentési munkálatok itt is megkezdődtek már, de eddig „csak“ 2200 hullára akadtak.

A halál és a pusztulás borzalmainál még nagyobbak azok a borzalmak, amelyek az életet fenyegetik. Messinában és környékén az éhínség akkora, hogy az emberek egymást gyilkolják egy harapási kenyér miatt. Egy szemtanu elbeszélése szerint egy csapat ember Messinában a vámház romjai között kutatót élelmiszerek után. Akadtak is némi harapni valóra s efeletti örömmükben hangosan felujjongtak. Veszükre tették. Mert ujjongásuk újabb embereket esalt oda s ezek élethalál-harozot vívtak meg velük, még mielőtt a talált élelmiszereket élvezhették volna.

Hogy a fenyegető dögvésznek valahogy elejét vegyék, a hullákat, amelyeknek eltakarítására még csak gondolni sem lehet, a romok között elégetik.

A mentési munkálatok körül igazán elismerésre méltó módon buzgólkodnak az orosz tengerészek. Ezek ásták ki a romok közül a szicíliai banknak négy-millió dollárját. Két muszka katona különösen azzal tűntette ki magát, hogy kettejük száltit embert mentett ki az elkerülhetetlennek látszó halálból.

A tizenkétéves Signorina Franzoni, aki Reggióban a St. Vincent-féle zárdá-

ban nevelkedett 50 más fiatal leánnyal, a katasztrófa alkalmával ugyan csak bámulusos hősieséget tanusított.

A végzetes éjszakán arra ébredt fel, hogy ágyából egy szomszédos ágyba zuhant. A másik leány ijedten felkiáltott, de nem bírt mozdulni, mert egy gerenda esett a mellére. A kis Franzoni leány kísértett segítségért, de amint az ajtóhoz ért, 50 lábnyi mélységbe zuhant. Amint némiképpen felocsudott, bátran visszasietett az épületbe, ahonnan gyenge karjaiban négy megsebesült gyermeket vitt ki a szabadba. Ő maga is megsebesült, de fájdalomai dacára folytatta a mentés munkáját és két apécázit is kimentett, akiknek egyike hatvan éves. Erre azután katonák közelítették meg a zárdát s ezek megmentették még a többi életet is.

Nagy örömet kelt mindenütt, hogy d'Arrigo messinai érsek, akit mindenki holtak hitt, megmentették. Elvégre néhány romok között a feszület elé borult s ott térdeltem, míg életveszélyes helyzetéből kimentették.

Az olaszok királyasszonya, aki nem mes buzgalommal dolgozott a romok közt, megsebesült, a nemes urnó mégis folytatta emberbaráti munkáját.

BORZALMAS GYILKOSSÁG.

Hetvenéves anyján a saját fia fejezte le.

Borzalmas gyilkosság esett meg pénteken New York városában. Egy elvetemült ember meggyilkolta és lefejezte a saját hetvenéves édesanyját.

Trotter Arthurnak hívják azt a német származású embert szörnyetegét, aki már ismételve megfenyegette öreg édesanyját, aki a 18-ik utca egy szegény házának hátsó részében szerényen húzódott meg. Az asszony nem volt ugyan szegény, mert különféle bankokban néhány ezer dollárja volt elhelyezve. Ezen vagyon miatt támadt rá a brutális fiú az anyjára. E vagyon miatt vesztek össze pénteken a hajnali órákban is.

A háznap, mely rosszat sejtett, értesítette a rendőrséget. S mikor a rendőrök behatoltak a lakásba, megborzadva tántorodtak vissza még ezek a kemény emberek is. Amit láttak, Istennek hála, nem is mindennapos dolog.

A pamlagon ült Trotter Arthur. Kezében forgatta anyjának levágott fejét s közben riogan fűtyörécszett.

A gyilkosságot nyilván gyujtogatással akarta tetézni, mert már minden előkészületet megtett a ház felgyújtására.

A rendőrök előtt eszelősnek tetette magát az elvetemült gyilkos. Ezzel fogadta őket: *Itt a világ vége és Mária rámparancsolta, hogy öljem meg az anyjamat.*

Bár rábizonyítanak, hogy bolond, mert meghülne bennünk a vér, ha józan észszel követne el ilyen dolgot emberi lény.

Németh János

V. CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI
KONZULI ÜGYVIVŐ.

A LEGREGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÜLDŐ
ÉS HAJÓJEGYELÁRUSÍTÓ BANKÁR AMERIKÁBAN. A
HONFITÁRSÁK MINDEN NEVEN NEVEZENDŐ ÜGYEI-
BEN LELKIISMERETESEN JÁR EL.

PONTOS ÉS LELKIISMERETES ÜGYKEZELÉSÉERT
MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FOR-
DULJON. ÁRJEJYZÉKEKERT, BORITÉKOKERT, VALA-
MINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CIMEN:

John Németh,
BANKER,
457 Washington St.,
New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

HARSÁNYI ISTVÁN EGY UJABB VIVMÁNYA. *Harsányi István* bridgeporti magyar ref. lelkész az ottani magyarság körül kétségtelenül nagy érdemeket szerzett magának ama társadalmi intézmények megteremtésével, amelyek a bridgeporti magyarok anyagi és erkölcsi boldogulását elősegítik. Most az ottani *Magyar Keresztény Ifjúsági Kör* közreműködésével és *Keller Lipót* szaktanár vezetésével *Órás-szakiskolát* létesített a magyarok számára. Keller Lipót erre nézve a következő felhívást küldi széjjel: Akinek nincsen mestersége, az közönséges, nehéz, sokszor veszélyes napszámom-munkával kénytelen megkeresni a kenyerét, míg az, aki megtanul egy mesterséget, egyrészt jobb fizetésre számíthat, másrészt pedig felszabadul a testet-leket ölelő nehéz munka alól. Emiatt megnyitja Bridgeporton *Harsányi István* lelkész és a *Magyar Keresztény Ifjúsági Kör* közreműködésével a kör helyiségében az *első magyar amerikai órás-szakiskolát*. Aki egy ilyen tanfolyamot végiglátogat, Keller ur szerint, az állami ösztöndíjakban jó fizetés mellett alkalmazást fog kapni. A tanfolyam hat hétig tart, minden héten négy tanórával.

Mi csak legmelegebben ajánljuk ezt az intézményt a bridgeporti és környékbeli magyarság figyelmébe.

EGY MAGYAR IFJU SIKERE. *Fekete Imre* honfitársunk írja Chicagóból: Talán senki nem részesült az amerikai magyarság között olyan nagy értékű karácsonyi ajándékban, mint éppen a chicagói magyarság egyik legkiválóbb és legnépszerűbb tagja: *Löwinger Ernő* honfitársunk. Ugyanis december 25-én nagy és meglehetősen nagy közönség előtt kintüteléssel avatták fel a chicagói „Illinois” állami orvosi egyetem: az összes orvosi tudományok tudorává, és ugyanekkor adták át dr. Löwingernek az erről szóló diplomát. Dr. Löwinger Ernőnek ezen sikere, 19 évi szüntelen küzdelemnek és nehéz tanulmányoknak a gyümölcse, amely 19 évvel 13 évét magyarországi iskolákban töltött, 6 évet pedig részint a lelkész, részint a chicagói orvosi egyetemeken és kórházakban. A legutolsó két esztendőben orvosi tanulmányait Chicago legjobb kórházaiban, a Cook County, a Szent Erzsébet, az Illinois és a Marie Thompson kintű

hírű kórházakban tökéletesítette. A magyarság minden rétegében különösen azért kelt őszinte örömet dr. Löwinger urnak ezen sikere, mert ő állandóan a magyar ügyek fardhatatlan, önzetlen és bátor harcosa volt, és úgy előbb a clevelandi, mint jelenleg a chicagói magyar társadalmi életben vezető szerepet játszik. — Reméljük, hogy egy az orvosi pályán, mint a chicagói magyarság társadalmi életében, mint eddig, úgy ezután is példás, a legnagyobb elismerést megérdemlő ambícióval fogja szép hivatását betölteni. Kísérje nagy siker és sok szerencse ezen nemes és fontos életvitelében.

EGY LELEKÉSZ GYÁSZÁSA. Fő. *Gulovits István* bradenvillei görög kath. lelkész és családját súlyos csapás érte. Legkisebb fiát, a szép Vic-tort ragadta ki a halál a szerető szülők karjaiból. A temetés nagy részvéttel és a munkásokkal együtt papsgal fényes segédlettel ment végbe. — A gyászoló szülőknek mi is kifejezzük ime őszinte részvétünket.

FELOLVASÁS A BEVÁNDORLÁSRÓL. A *New Yorki Magyar Önképző Egylet*-nek érdekes felolvasóestélye lesz januárius 10-én. *Braun Márkus* bevándorlási biztos fog a bevándorlásról felolvasni. Az estélyt iránt, miután Braun ur angol nyelven fog felolvasni, nem-magyar körökben is nagy az érdeklődés.

KÉSELŐ HORVÁT. Johnstownból írja levelezőnk, hogy ott egy *Milovan Matheovics* nevű horvát honfitárs azzal akarta megünnepelni a szent karácsonyt, hogy tizenkét késvágást ejtett ugyancsak horvát honfitársán, *Milics Gradison*. A késelő horvát azután kerekelt akart olandi, de *Kövr Sándor* honfitársunk, az ottani megyei segédrendőrbiztos abban a pillanatban csipet nyakon, amikor egy tovarobogó tehervonatra akart ugrani. *Matheovics* az állami fogházban üdvözli az üszentendőt, míg szerencsétlen áldozata a Memorial-kórházban lebeg élet-halál között.

GÓLYA A TÉL KÖZEPÉN. A Jézuska a legkedvesebb karácsonyi ajándék lette meg fő. *Szabados Miklós* johnstowni görög kath. lelkész: fél közepén küldte el hozzá a kelepész gólyát, aki egészséges leánygyermeket ra-

kott le apai karjaiba. Az örvendetes családi eseményhez mi is gratulálunk.

KARÁCSONYI MULATSÁG JOHNSTOWNBAN. A Johnstowni magyar előkelőség mint minden évben, úgy most is *Kövr Sándor* honfitársunknak, a ref. szövetség elnökének vendégszerető házában töltötte a karácsony estét s nemcsak a háziasszony lekötelező nótáztatására, de különösen a házigazda szívhezszóló beszédére az ó-hazában, szerető rokonok körében képzelte magát.

LESZ MAGYAR MENHÁZ. Szerdán ülésezett a new yorki magyar segélyegylet igazgatósága. Ezen ülésen egyik legfontosabbik volt, mert a menház céljaira megvásárolandó ház ügye került napirendre. Az elnökség bemutatja a magyar kormányban az ügyben *Hocnung O'Carroll* báró new yorki főkonzulhoz intézett következő kábelüzenetét:

Méltóságos ur e hó 18-áról kelt táviratára való vonatkozással magyar kir. minisztérium elében hajlandó 20 ezer dolláros kölcsönt törlesztésre engedélyezni. Folyósítás előtt felvilágosítást kíván a ház ára felől, rajzon vevé, vagy átépítendő, miből fizesi egyet a vételár, vagy az építési költségek hátralévő részét és az egyet vezetésére mily befolyást biztosít a kormánynak a főkonzulátus útján a kölcsönre vonatkozólag.

A főkonzul erre nézve megadta a kormánynak a megnyugtató felvilágosítást s így valószínű, hogy nemskára lesz New Yorkban *Magyar Ház*. A Pearl streeten kinalnak egy megfelelő házat ötvenezer dollárért, de még eziránt nem bírtak egyezsége jutni.

A segélyegylet tisztújító közgyűlése januárius 19-én lesz. Hét igazgatói állás lesz betöltendő s egyéb fontos ügyek kerülnek elintézésre.

MEGINT SZAPORODUNK. Az új év küszöbén ismét egy sereg magyar ember lépte át az Egyesült Államok szűzöbét. A lefolyt héten *EZERHAT-SZÁZHUSZONNYOLC* ember hoztak ide a hajók Magyarországból, köztük — s ezt jó lesz a hazaiak kedvéért hangsúlyozni — *ÖTSZÁZTIZENKILENCZ FAJMAGYAR*, 478 tótót, 271 svábót, 258 horvátot és 102 románót.

New York államban maradt 52 magyar, 65 tót, 22 sváb, 17 horvát és egy román. *Pennsylvania*ba ment 72 magyar, 86 tót, 34 sváb, 6 horvát. *Ohio*

Alapított az 1889-ik évben. Egyesült erővel.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZJEGYZŐI IRODA.

A PENNSYLVANIA VASUTTÁRSULAT EGYEDÜLI MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 207 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.

DUQUESNE, PA.

KÜLDUNK PÉNZT az ó-hazába gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül készíttjük a pénz kintalását igazoló eredeti postai feladó-vevényt.

VEZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Pennsylvania állam bankházainak nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzeiket elfogadjuk megőrzés végett és fizetünk kamatot; kívánságára elhelyezzük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Postatakarékpénztárban és beszeresszük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árain és nagy kiterjedésű összeköttetésünkkel fogva utasaink mindentűt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Írjon árjegyzékért e címre:

JACOB KLEIN

1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

államba utazott 85 magyar, 51 tót, 49 sváb, 8 horvát és 26 román. *New Jersey* államba ment 41 magyar, 50 tót, 29 sváb, 40 horvát és 11 román. *Connecticut* államba utazott 27 magyar, 25 tót, 7 sváb, 13 horvát. *West Virginia*-ba utazott 34 magyar, 26 tót, 2 sváb, 25 horvát, 8 román. *Missouri* államba ment 31 magyar, 20 tót, 38 sváb, 15 horvát. *Michigan*ba utazott 31 magyar, 31 tót, 29 horvát, 8 román. *Delaware*-ba ment 6 magyar, 5 horvát. *Illinois* államba utazott 43 magyar, 49 tót, 6 sváb, 31 horvát, 12 román. *Indiana*-ba ment 70 magyar, 49 tót, 48 sváb, 26 horvát, 36 román. *Wisconsin*ba utazott 27 magyar, 26 tót, 36 sváb, 24 horvát. *Californiába* 17, *Coloradoba* 2 horvát utazott.

KARÁCSONYI MULATSÁG NEWARKON. *Dudás Mihály* newarki honfitársunk a következőket írja: A *Newark* *Első Magyar Műkedvelő és Társalgó-Egylet* „Egyetértés” karácsonyi első napján nagy sikerrel adta elő a *Sasok* című 3 felvonásos vígjátékot. Habár jó előadásra alig számítottunk, bátran állíthatjuk, hogy Newarkon még soha ilyen jól a műkedvelők nem adtak elő darabot. Megérdemelték volna az előadást, hogy többen élvezzék végig. A közönség nagy része azonban New Yorkban volt aznap este a dalárversenyen. A szereplők mindegyike

otthon érezte magát a színpadon. *Habár Nándornak*, a feltékeny férjnek nem ártott volna, ha kissé — feltékenyebbnek mutatkozik. *Lakatos Sándorné* kitűnően alakított, habár a kis lámpaláz meglátszott rajta. *Tuly Gyula* és *Juhász János* — a Sasok — jól festettek, de *Markó Kálmán* mint Sas Barnabás igazán kitűnő alakítást nyújtott. *Papp Dániel*, aki elég jól játszott, a *hóbortos* Bukicsból *hülyét* csinált. Elég jók voltak a többi szereplők is, mint *Gracner Emma*, *Freller Oszkár*, *Thuró Károly*, *Marci Arsihal*, *Szabó János*, *Pandák Zsuzsika*, *Krivancák Mari*, *Juhász János*. Végre halásan kell megemlékezni arról is, akinek legnagyobb érdeme van az előadás sikere körül: *Burchard A. József* úrról, aki a rendezés fáradságos munkáját végezte.

A „FALU ROSSZA” **WOOD-BRIDGEON.** *Pompásan* sikerült színelőadást rendezett Szilveszter estéjén a Woodbridge-i Magyar Önképző, Műkedvelő és Dalkör a woodbridge-i ma-

RIZSAK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyzárúitok egyikének. Főirodák: *Wharntonban*, *Alphán*, *Franklin Furnacc* és *South Bethlehem*. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzékét.

TÁRCZA.

SIMON MIHÁLY.

Írta: *Vétes Arnold*.

— Szeretném tudni, miért ne lehetnél te is képviselő? — magyarázta Simon Mihály árvaszéki ülnöknek a felesége. — Az egész városban szeretnek, sok a jó embered, az öreg Tarfalvy meg már senkinek se kell, megunták.

— Ugyan, ugyan, hogy jut az eszedbe? — csóválta a fejét Simon Mihály.

— Hogy jut az eszedbe? Hát nem mondták a multkor is a dalárda majálisán: ilyen képviselő kellene nekünk? — Mondták, mondták, — szólt arra Simon Mihály — de sokat mond az ember egy vacsora közben, ha nekimelegszik. Nem kell azt szérszerint venni. Nekem is jó kedvem volt, kikanyarítottam egy hatalmas beszédet; belőlük is a bor beszélt. Hogy próbálkoznám én Tarfalvy ellen? Pénz kell ahhoz.

— Az asszony azonban úgy vélte, nem is kellene ahhoz sok pénz, csak mozogni kellene, mozogni.

— Lám, *Fekete Tamás*, aki veled járt iskolába, már kuriai bíró, *Zoltán Gusztó* meg főispán. Pedig neked is van annyi eszed. Százszor annyi is. De te csak összeteszed a kezdetet s várod a sült galambot, hogy a szájadba repül.

— Dehogy teszem össze a kezemet, lelkem. Dolgozom három ember helyett, annyi a dolog ennél az árvaszéknél. Persze, ilyen nagy vármegye. De nekem soha sincs restancziám. Csak hogy, tudod, itt minálunk bajos az életmenetel. Az öreg elnök elél még huszonöt évig is és nem megy nyugalmába, míg agyon nem ütök. Hiába mozog itt az ember, lelkem.

— Hát hiszen éppen azért kellene másfelé nézni, — mondta az asszony. — Fáradsod se kellene, akár a lábodat lógázhatsz, mégis urimódon élhetnél. Minek várod te azt, míg az árvaszéki elnök kidől? Mikor a képviselőség biztos, csak egy kicsit mozognod kellene.

— Bolondság az, lelkem, — mondta arra Simon Mihály.

De addig-addig beszélt az asszony, míg végre a Simon Mihály elméjébe is befurakodott az a gondolat, hogy tán nem is olyan nagy bolondság, amit az asszony beszél. Miért ne lehetne ő is képviselő? Szeretik az egész városban, tudják, hogy becsületes ember, igazságos ember. Csak a pénz, a pénz, az a bizony nines.

Az asszony azonban arra is tud mődot. Ad a takarékpénztár szívesen. Aztán hát a kormány? A kormány is támogatná. Örülneked odafent, ha azt a csökönység, vén Tarfalvyt kibuktatná valaki.

Simon Mihály erősen törülgette izzadó homlokát. Ej, no, hát hiszen meg lehetne próbálni.

Az asszony addig verte a vasat, míg meleg volt. Másnap már a félváros tudta, hogy Simon Mihály árvaszéki ülnök hajlandó elvállalni a képviselőjelöltséget. Estére már a dalárda küldöttsége is ott járt, hogy üdvözzölje.

— Megválasztunk, pajtikám, — biztosította a dalárda alelnöke, *Vedres ügyvéd*; — olyan lármát csapunk, hogy Jerikó falai is ledőlnek.

Hát ha csak láрма kellett, az volt bőven. A dalárda tagjai készek voltak tüzbe-vízbe rohanni az elnökükért: Simon Mihályért. S mikor a Simon-párt a „Fehér ló” termében először összejött, olyan viharos lelkesedés tört ki, hogy bár a vendégfogadó falai nem dőltek le [ugy látszik, erősebbek voltak, mint Jerikó bástyái], de néhány gyengébb alkotású szék áldozatul esett.

A főispán helyeslő fejbólintással szemlélte a megindult mozgalmat.

— Támogatni fogjuk, — ígérte Simon Mihálynak.

Igaz ugyan, hogy csak erkölcsi támogatást ígérhet ő méltósága; de majd később... majd meglátjuk, mit lehet. Talán ajánlólevelet is a központból... Majd meglátjuk.

A központból azonban más jelöltet ajánlottak, egy nagyteintélyű, volt képviselőt, aki semmiképp sem kellett a régi kerületnek.

A főispán himezett-házozott. Nem

akarja a közvélemény szabad nyilvánulását gátolni. Isten ments. Nem olyan idöket élünk. De mikor fentről ilyen nagyteintélyű férfit ajánlanak... Kérem, a haza érdeke... a parlament magas színvonala... sätöbbit...

Simon Mihály kész lett volna átengedni a kerületet, de az asszony nem hagyta:

— Majd, hogyisne! Te mindig olyan jó bolond voltál, hogy hátra toltattak, de most én állok a sarkamra. Én nem hagyom.

Vedres ügyvéd sem hagyta. Nekik ne hozzanak ide a nyakukra senkit. Öket nem lehet ide terelni, vagy oda terelni, mint valami esordát. Ók arra szavaznak, aki nekik tetszik. Majd megmutatja a dalárda, mit tud.

— Ne félj, pajtikám, míg engem látsz.

Simon Mihály azonban nem nagyon örült ennek a biztatásnak. Legjobban szerette volna ő a békességet. Nem akar ő újat huzni senkivel. A főispánnal meg éppen nem. Inkább lemond.

De *Vedres ügyvéd*, meg a többi jóbarát megrohanta:

— Micsoda gyávaság az? Hát nem látod, hogy az egész város tele van a te zászlóddal?

Hát hiszen látta, látta, de mégis agódott. Nagy hatalom a főispán s ő méltósága nem is titkolja, hogy neheztel. Aztán a pénz, a pénz... Sokba kerül ez a választás.

— Sokba? — pattant fel *Vedres ügyvéd*. — A Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen. Tarfalvynak már háromszor annyijába van idäg ez a választás, mégsem panaszkodik.

Tarfalvynak könnyü, van elég pénze, gondolta Simon Mihály, de neki? Bizony keserves állapot ez neki. Ha tudta volna, hogy ennyibe kerül, el sem kezdte volna. De már nyakig uszik benne, már négy darab váltója van a takarékpénztárban, *Weinbergernek* is adak a zászlókért és *Vedres* egyre zaklatja:

— Pénz kell, pajtikám, megint. Czudarok az emberek, a lelkük üdvösségét is eladják. És itatni kell őket, pajtikám, másképp nem lehet. Ne beszélj

nekem, hogy nines pénz; ha én mondom, hát kell. Ha a föld alól vesszük is, de kell.

Az asszony is azt mondja:

— Kell, Kell!

A föld alól azonban nem lehet venni, csak a takarékpénztárból, ahová megint benyújt Simon Mihály egy váltót. De most már megmondták ott, hogy ez legyen az utolsó.

Meggörnyedten, szegénykezve jött ki a takarékpénztárból s kerülő uton kullogott hazafelé. Restelt a *Weinberger* boltja előtt elmenni. Pedig ez a *Weinberger* nem követeli a pénzt, azt mondja, majd ráérnek arra a választás után is.

A választás után? Haj, de hogy fog kiütni ez a választás? Napról-napra csüggedtebb lett Simon Mihály. Szinte öszbűt esett a szép, magas szál ember. Nehéz gond nyomta le a vállát. Eddig megélt becsületesen, adósság nélkül, most meg már Isten tudja, hogy eviezkél ki belöle!

Hangjának ereje is, mintha elveszett volna, már nem harsog oly hatalmasan. Nem is tud olyan szép, lelkes beszédeket mondani, mint azelőtt, bankettokon, ünnepélyeken. Gondolatai közé most mindig befurakodik az az aggasztó érzés, mely ránehezedik agyára és elszibbasztja. Ugy érzi, szegény ember, mintha butulna, folyvást butulna. S ugy rémlik neki, mintha a párthívei is észrevennék. Mintha nem éljenek már oly lelkesen.

Vedres ügyvéd nem is titkolja a véleményét:

— Puha ember ez a Miska. Nagyon puha ember.

Másformának gondolták. Így nem lehet boldogulni, ilyen nyim-nyám módon. Azt sem szeretik, hogy ugy farkodik.

— Pajtás, az ember ilyenkor ne krazároskodjék, — figyelmeztette *Vedres*. Simon Mihály hiába próbálta magyarázni, hogy miből költeni; *Vedres ügyvéd* arra csak a fejét rázta:

— Ne beszélj nekem. Hát a pártkassza?

— Nincs már pártkassza.

— Lárifári. A kormánynak mindig

Ked
gyar
Hal
köz
„Fa
váló
és e
szer
mah
tetsz
szot
kitü
mig
sza
Kis
nosz
neve
Kato
letel
játst
na,
Dök
drás
Niké
zásá
mert
tett,
talat
regg
Lász
zené

K
INN
ital
lom
tiszt
ur,
nök
ered
pinc
fort
ked
kal
möt
esöl
tegy
cent
het
tal
hor
rend
nör

A m
a l
re
Laj
feg
adás

nők
már
mon

lehet
K
héz
karit
A
rület
tést
nak
ért,
Ha g
berge
mert
léje
na v
bukó
Eg
lett a
Simó
ni is
ki ná
gyón
Az
dik,
felver
durez
Sim
kor e
hon.
ba s
tődik
Má
magá
kores
geseb
rákeze
hát is
kancs
Isu
kozva
is ug
az em
többee
már e
ni, me
Má
totta
— V
leszek
Simó
nogat
történ

gyárság tulajdonát képező Washington Hall tágas nagyerőműben. Igen szép közönség részvétel mellett előadták a „Falu rossza” című népszínművet, kiváló szereposztással. Bacso Erzsike valóságos kis angyal volt, aki megható és eredeti ártatlansággal adta Boriska szerepét. Horváth Annuska a legfinomabb Rózi volt, szép dalaival nagy tetszést keltett, Boros Erzsike ugy játszott, mint egy művésznő. Farkas Pál kitűnően alakította Feledi szerepét, míg Lakies Vince valóságos falu rossza volt. Simon Imre is kitűnő magáért, Kis Mihály és Borbás Imre, a vén gonosz, meg a kántor ugyanezek megnevezték egymásról a közönséget. Katona Ferenc és Pittlik József szűz lett ezüdvények voltak. Igen szépen játszottak még Panykó Mária, Geri Ilona, Pásztor Erzsébet, Kis Mihály, Doka Ferenc, Oravecz Imre, Nagy András, Borbás Imre. A gondos rendezés Nikelszky Béla ur eredményes fáradozásait dicséri, a sugó meg azért volt jó, mert sem látni, sem hallani nem lehetett, de azért tudjuk: Skapincez Bertalan sugott. A másik évbé benyúló és reggeli 7 óráig tartó tánchoz Bíró László zenekara szolgáltatót élvezetes zenét.

KI AKAR OLCÓ ÁRON JÓ BORT INNI? A magyar ember szereti az italt. Most meg van adva neki az alkalom arra, hogy olcsó áron feltűnően tisztán, jó bort ihasson. Molnár Sándor ur, az Independent Wine Company elnöke, nem hirdeti az ő borairól, hogy eredeti magyar borok. Hanem az ő pinézében levő borok, amelyek Californiából kerültek ide, minőségére vetekednek a legjobb magyar asztali borokkal és áruk, miután nem szednek be vámot rajtuk, összehasonlíthatatlanul olcsóbbak. Ajánljuk a közönségnek, hogy tegyenek kísérletet. Egy gallon ára 50 cent. Tíz gallonnál kevesebbet nem lehet rendelni. Aki egy 50 gallon tartalmú hordót rendel meg, annak a hordó árát nem számítják fel. Minden rendelés így czimzendő: Sándor Molnár, 290—291 West Street, New York.

MAGYAR MŰKEDVELŐK KÖRE. A new yorki Magyar Műkedvelők Köre a Lyceum nagyerőműben színelőadást rendez a saját könyvtára javára. Dóczy Lajos „Vegyes párok” című színművét főjják előadni január 24-én. Az előadás ismertetésére *Uttörő* néven egy

nökség megüresedik. Simon Mihály már tudja, hogy mit fog ő méltósága mondani:

— Nyomor eladódott ember, nem lehet az elnöki székbe ültetni.

Kinlódás lett most már az élete. Nehez abból a kis fizetésből annyit megterhelni, hogy törlesztgesse a váltóit.

A takarékpénztárnál ugyan könyörületesebb, elfogadják esékely törlesztést is. De ott, az a Weinberger, annak kétezer forintért adósa a zászlóért, azt ki kell fizetni, mert az nem vár. Ha győzött volna Simon Mihály, Weinberger nem zaklatná, évekig is elvárna, mert jó, ha az embernek olyan képviselője van, aki lekötöztette; de mi haszna volna abból Weinbergernek, ha a bukott embert kimélné?

Egy kis szőlőeskéjük volt, azt el kellett adni, de még így is nagy a szükség Simon Mihályéknál. Kuporgatnak, enni is alig mernek s a család nem állja ki náluk. Hírét is viszik városzerte: gyönyörű uriház, ahol köpálni kell.

Az asszony sir, zsemle, panaszok, hogy ma holnap nem lesz már egy felvenni való ruhája. A nagy leány is dureszkodik.

Simon Mihály szokik hazulról, amikor csak teheti, mert pokol az élet otthon. De hová menjen? Beül a sörházba s gyakran csak későn, éjfélután vetődik haza.

Másnap ugyan szemrehányást tesz magának: hát nem gyalázat, hogy ő koresmázik, mikor otthon a legszükségesebb is hiányzik? De ha a felesége rákérdi a panaszt meg a czivakodást, hát ismét csak oda menekül a söröskanek és boros palackok közé.

Ismerősei fejesőlvá, megbotránkozva szemlélik. Még Vörös ügyvéd is ugy vélekedik, hogy hát hiszen iszik az ember egy kicsit barátságából, néha többeseket is, de ez a Miska sokszor már egészen elázik, ugy kell hazavezetni, mert eldőlne az utczán.

Már az árvaszéki elnök is megszólította egy ízben:

— Vigyázz magadra, mert kénytelen leszek fegyelmet kérni ellened.

Simon Mihály arra csak a vállát vonogatta. Nem bánja már ő, akármilyen történik is vele.

kis folyóiratot adott ki az egyet, mely elég ügyesen van összeállítva.

SAJTÓVÉTSÉG TÁRGYALÁSA TRENTONBAN. Tóth Béla egy kis röpiratban azt írta meg Zeisler Zsigmond trentoni pénzküldőről, hogy magánokirat hamisítása miatt szökött meg álnév alatt hazulról. Ezt a röpiratot Nyisztor Sándor osztotta szét Trentonban. Ezt a két dolgot Zeisler ur sérelmesnek találta magára nézve és perbefogta Tóth Bélát is, Nyisztert is. A tárgyalást mult kedden tartották meg s mindkét vádlottat bűnösnek találták az esküdték. — Értesülésünk szerint még folytatása lesz ennek a pernek, amennyiben Zeisler, amint lapunk tudósítja, eskü alatt azt vallotta, hogy a Phoenician 1899-ben a saját neve alatt érkezett ide, holott be akarják bizonyítani, hogy Zeisler Zsigmond név soha az utasok névsorán nem volt s hogy Laub József név alatt utazott és érkezett ide. Ezen a czimen hamis eskü vádját emelik Zeisler ellen, aki ellen elfogadási parancsot akarnak kiadni.

A TRENTONI REF. EGYHÁZI ÉNEKÁR estélye pompásan sikerült. Igen szép közönség volt jelen, amely mindvégig pompásan mulatott.

A TRENTONI RUDOLF-KÁVÉHÁZ gazdát cserélt. Az új tulajdonos — Thuroczko ur — azon fáradozik, hogy vendégeit a legteljesebb mértékben kielégítse. Mint tősgyökeres magyar ember, vendégszerető házigazda megérdemli a trentoni magyarság pártfogását.

A TRENTONI M. TÁRSASKÖR teacstélye igen szépen sikerült. E helyütt jegyezzük meg, hogy a Társaskör épületét Fehér Fülöp közserzetben álló honfitársunk vette meg.

VÁROSI ÉS FALUSI ÉLET.

Az amerikai magyarság figyelmébe.

Az érdeklődés a kis földekből álló gazdaságok iránt kezd fokozódni. A pénzügyi válság, a hosszú munkanélküliség nagyobb hatással van az emberekre, mint bármely rábeszélés. A válságnak mindenesetre megvan az az előnye, hogy gondolkodásra kényszeríti az embereket, s a gondolkodás folyamán módokat keresnek és találnak arra nézve, hogy miként lehetne sorsukat a jövőben az ipari helyzet ingadozásai ellenében biztosítani és a munkanélküliség ellen védekezni. S gondolkodás közben, mintegy ösztönyszerűleg fordul figyelmük a minden vagyon és függetlenség forrása: a föld felé.

Sok ember van, aki nyomorog a városokban, de ki boldogan és jólétben élhetne, ha idejekorán visszatért volna a gazdálkodáshoz és ott maradt volna.

De számosakra nézve a városi élet olyan vonzóerőt gyakorol, hogy azt nem bírják otthagyni, bár New York, Chicago, Philadelphia, San Francisco és csaknem minden nagy városban napról napra szivfacsaró küzdelmeket lehet látni a megélhetésért. És ilyen életben van része sok millió embernek. Sok ezer szegényes lakást lehet látni a városokban, melyek nincsenek elegendő véde sem a tél hidege, sem a nyár rekkenő hősége ellen. A nyomorúságos butorzat nagy szegénységről tanuskodik; ha némely helyen a butorzat valamivel tisztességesebb kinézésű, akkor biztosra lehet venni, hogy azt valamely részletfizetéses ház szállította. Ezeknek a részletfizetéses házaknak sok ezerre rugó ilyen számlái vannak, s el lehet képzelni, hogy hány család él olyan butorok között, melyet a városbőr minden perczen elvihet, mert a családfő pár heti 50 centes, vagy egydolláros részlettel hátralékban van.

Nyári hónapokban a tartózkodás ezekben a lakásokban csaknem elviselhetetlen. Az emberek a parkok padjait, a háztetőkön, s az utca más helyein keresnek enyhülést, de hiába. A „There is no place like home” a legtöbb embernek üres fogalom.

A városi élet gyönyörűségeihez és kényelmeihez ott van még a kenyérsor és a téli hidegben hajléktalanul kóborogó és a parkok padjain reszkető alakok látása.

Az átlagos városi ember fél a farm-élettel járó, s néha nehéz munkától. Ez azonban tévedés. A farm-munka nem nehezebb, mint a munka a városi műhelyekben, s amellet sokkal több gyönyörűséggel jár. A legtöbb városi mun-

kás mindenesetre jobban állna ugy erkölcsileg, mint egészség és jólét dolgában, ha gazdálkodással foglalkozva egészséges, friss élelmiszereket ehetne, a városi egészségtelen műhelyekben való foglalkozás, s drága éltmód helyett.

Az Egyesült Államokat méltán lehet nevezni gazdasági szempontból a világ legideálisabb s farmerokra nézve legalkalmasabb országának. A talaj és éghajlat változatossága alkalmassá teszi bármily termék előállítására. Nincs kétség aziránt, hogy az összes gazdálkodásra alkalmas földek rövid idő alatt nagyot fognak értékben emelkedni. Franklin Benjámint volt az, aki ezeltől egy századdal azt mondta: „Ez az ország értéken felül becslési az ipar jelentőségét; pedig a vagyon és erő igazi forrása a gazdálkodás.” A mondás első részében Franklinnak nem volt teljesen igaza, mert az ipar fejlődése jelentékeny részben hozzájárult az Egyesült Államok jelenlegi nagyságához. De az tény, hogy a gazdálkodás az alapja mindennek, sőt az ipar fejlődésének is.

Az ipar fejlődése segítette azonban elő a gazdálkodás fejlődését is. Mily különbség van az ezeltől ötven évvel használt gazdasági eszközökben és a mostaniakban. Mily különbség van a vetés, szántás, aratás, kaszálás, sőt még az ültetés módjaiban is. A modern farmer többé nem kel fel reggel négy órakor és dolgozik lámpagyújtásig, mint azeltől, mert ezt a modern gazdasági rendszer feleslegessé tette.

Az amerikai modern farmer gazdasága és lakóháza el van látva mindenféle időt és munkát megtakarító eszközökkel, otthonában zongorát, könyvet és hírlapokat látunk, míg a városi asszony azt hiszi, hogy ő kényelemben él szűk lakásában a házmester, vagy a szakács zsarnoksága alatt.

Az utóbbi huszonöt évben a világ nagyobb és jelentékenyebb átalakulásban részesült, mint bármikor azeltől hasonló időszakban, s ugy a városi, mint a falusi élet alaposan megváltozott. A városoktól jelentékeny távolságra eső farmok is telefon és távírdá-összeköttetéssel rendelkeznek s a városi élet sok más kényelme is beköltözött a falusi farmer lakásába.

Liget Imre.

OLVAŠÓINKHOZ!

Lapunk igen tisztelt olvasóit, akik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, tisztelettel kérjük ama díjak sürgős beküldésére, nehogy a lap küldését beszűkítsék kénytelenek legyünk. Az előfizetési díj New York városában és Kanadában három dollár, az Egyesült Államok minden más területén két dollár 50 cent.

Minden pénzküldeményt így czimzendő: *Bevándorló*, 327 East 13 street, New York.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

CSENDÉLET ODAHAZA.

Horvátok a magyar iskola ellen.

Hazulról írják:

Felháborító eset történt a horvátországi Daruváron. A Julián-Egyesület, mely áldásos működést fejt ki Horvátország magyar iskoláigye körül, négy évvel ezeltől a Daruvárott élő számos magyar család számára magyar iskolát állított fel. Az iskola, melynek kitűnő tanítási eredményei voltak, csakhamar nagyon népszerű lett, ugyannyira, hogy nemcsak a magyarok, hanem a németek és csehek is oda iratták be gyermekeiket. Egy ideig békén működött az iskola. A minap azonban a zágrábi lapok gyalázatos kirohanással törtek a daruvári magyar iskola ellen. Kezéssel utóbb pedig Daruváron ismeretlen tettesek körlevélben szólították fel a daruvári intelligenciát, hogy bojkottálják azokat a szülőket, akik a magyar iskolába merészlik küldeni gyermekeiket. A felhívás így szól:

„Barátaink és hazafiak! Valóban gyalázat az, hogy Daruváron magyar iskola van, de még gyalázatosabb az, hogy segítünk azoknak, kik gyermekeiket a magyar iskolákba küldik. Igen, hogy a mi pénzünkkel megtöltésük zsebeit és hogy ma holnap ők és megmagyarosított gyermekeik bennünket elnyomjanak? Ahelyett, hogy a horvát hazáért dolgoznának, hol kenyeret és tiszteletet találtak, ők maguk kérkednek magyarságunkkal. Nem, ezt nem szabad engednünk, ha szeretjük hazán-

VALÓDI, HAMISÍTATLAN

CALIFORNIAI VÖRÖS ÉS FEHÉR BOROK

GALONJA 50 CENT.

CSAKIS HORDÓKBAN SZÁLLITTATIK 10 GALLONTÓL FELFELE.

EGY EGÉSZ HORDÓ KÖRÜLBELÜL 50—53 GALLON.

Egész hordó rendelésénél a hordót nem számítjuk.

INDEPENDENT WINE COMPANY

A HEDGESIDE WINEYARD, NAPA, CAL.

NEW YORKI KÉPVISELŐJE:

MOLNÁR SÁNDOR

290—291 WEST STREET,

NEW YORK.

Rendelések e czimre küldendők.

FÉRFIAK!

Kik ifjúkori könnyelműség és a természetellenes kicserélgés szomorú következményeit érzik, ne essenek kétségbe, mert van még segítség, mely ezen bűnös betegség következményeitől megszabadít. Kétségtelen, hogy ezen csunya szenvedély a legborzasztóbb betegségeknek lehet okozója; hátrgerinc-sorvadás, tüdővészre való hajlandóság, az idegbajok hosszú sorozata egész a tébolydágig. Nem is követnek el a csoda-professzorok és humberg-élektörök annyi csalást, senki sem, mint e szenvedély szerencsétlen áldozataival. E helyen is figyelmeztetünk mindenkit, hogy lépre ne menjenek ilyen csalóknak. E szerencsétlen szenvedély első következménye az öntudatlanul jövő magómlés, eleinte ritkábban, majd sürűbben. A szem beesett, kék gyűrűs lesz, majd gyakori félenység, étvágytalanság, álmatlanság és idegesség gyötír a beteget. Ezen bajok ellen egyedül szer a MERSITS-féle SATURNIN. Ezen szer már néhány adag után megszünteti a magómlést és az elvesztett erőt visszaadja. A SATURNIN megszünteti a félelmet, a régi életkedvet és áruatlanságát és a beteges külszint egészséges arcszín váltja fel. 1 üveg SATURNIN ára magyar utasitással 1 dollár, postán küldve 1 dollár 10 cent. Egy üveg rendelve 3 üveg 2 dollár 50 cent. Postán küldve 2 dollár 75 cent. Posta-megrendelés az ár előleges beklüldésével (pénz, bélyeg, vagy money order) történik titoktartás mellett.

Egyedül kapható és megrendelhető a CLEVELANDI VÖRÖS KERESZT (RED CROSS PHARMACY) első magyar gyógyszeréből. Levelet czimeze magyarosan így: „VÖRÖS KERESZT” MAGYAR GYÓGYSZERTÁR, 8901 BUCKEYE RD COR., 89TH ST., CLEVELAND, O.

Írjon még ma a most megjelent „HASZNOS TANÁCSADÓ” című könyvért.

— INGYEN KÜLDJÜK MEG. —

metalföld 44, Törökország 38, Olaszország 36, Belgium és Kongó 27, Spanyolország 20 millió.

A világ milliós lakosságú városai: Nagy London 7,021,000 lakos, New York 4,113,000, Párizs 2,763,000, Chicago 2,049,000, Berlin 2,040,000, Bécs 2,000,000, Tokió 1,819,000, Philadelphia 1,442,000, Pétervári 1,429,000, Moszkva 1,359,000, Konstantinápoly 1,106,000, Buenos-Ayres 1,048,000, Peking 1,000,000.

A világ legmagasabb hegyei: Ázsiában a Mount Everest 8840 méter. Amerikában az Aconagca 7040. Afrikában a Kilimandzsaro 6050. Európában az Elbrusz 5629 s a Montblanc 4810 méter. A leghosszabb folyamok: a Nil 6400 kilométer, az Amazon 5500, a Volga 3400 kilométer.

Az amerikai állampolgárságot megszerző, a polgárlevél megszerzéséhez szükséges kérdéseket és feleleteket magyar kiejtésben és értelemben nagy fáradsággal kidolgoztam, úgy hogy annak tanulmányozása mellett bárki, aki csak magyarul tud olvasni, megtanulhatja s könnyen leviszázhat és megkaphatja a polgárlevelet. Ezen kidolgozott formát bárkinek négy cent postabélyeg ellenében megküldöm. Tisztelettel PAPP MIKLÓS, állampolgár engedélyezett közigyelő, hajléjegy, pénzküldő- és tüzbiztosítási irodája, 3929 Lorain Ave., CLEVELAND, Ohio.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajléjegyárutók egyikének. Fiókirodák: Whartonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

PAPP MIKLÓS.

Azon honfitársaim részére, kiknek szándékukban van az amerikai állampolgárságot megszerzeni, a polgárlevél megszerzéséhez szükséges kérdéseket és feleleteket magyar kiejtésben és értelemben nagy fáradsággal kidolgoztam, úgy hogy annak tanulmányozása mellett bárki, aki csak magyarul tud olvasni, megtanulhatja s könnyen leviszázhat és megkaphatja a polgárlevelet. Ezen kidolgozott formát bárkinek négy cent postabélyeg ellenében megküldöm. Tisztelettel PAPP MIKLÓS, állampolgár engedélyezett közigyelő, hajléjegy, pénzküldő- és tüzbiztosítási irodája, 3929 Lorain Ave., CLEVELAND, Ohio.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

PAPP MIKLÓS, Cleveland. Levele nagyon meglepett bennünket. Semmi tudomásunk nem volt a dolgról. Természetes, hogy jóvátesztük. Brown Ferenczet, aki közönséges szélhámosnak bizonyult, már régebben elcsaptuk. Csak azt csodáljuk, hogy nem hoztunk fordult ebben az ügyben, még pedig mindjárt.

TRENTONI „BEFIZETŐ”. Ha ön tényleg „befizető”, akkor levelezőlapja alá miért nem bigygyesztette a nevért? Mi a lapot a lehető legrendesebben küldjük el minden előfizetőnek. Ha rendeltél jón, az ottani postahivatalnál kell panaszt emelni. Mi nem vihetjük el a lapot innen San Franciscoig személyesen minden előfizetőhöz. A postában kell nekünk is megbízunk.

NYIKES IGNÁCZ Barberton. Még december 23-án ment el önnök is a lap. Sajnáljuk, hogy nem kapta meg. Mihelyt lehetséges, küldünk egy másikat helyette.

SÖLE FERENCZ, Biró N., FABÓ VINCEZ. New Brunswick. Pannszukat vettük. A jövő hét elején elintézzük.

FABRY ALFRÉD, Pittsburg. Sziveskedjék a sorok elolvasása után azonnal megírni, hogy hova czimezzük önhöz szóló leveleinket.

Longitudus 1909-ik évkönyve szerint Európa területe 10,100,000 négyzetkilométer, 437 millió lakossal; egy kilométerre esik tehát 43 lakos. Afrikáé 31,500,000 négyzetkilométer, 851 millió lakossal; Océániáé 11,000,000 négyzetkilométer, 51 millió lakossal; Észak-Amerikáé 26,000,000 négyzetkilométer, 116 millió lakossal; Dél-Amerikáé 18,500,000 négyzetkilométer, 45 millió lakossal. A tengerek 374,200,000 négyzetkilométert borítanak be, ebből esik a Csendes-Oceánra 170,000,000 négyzetkilométer, az Atlanti-Oceánra 100,000,000 négyzetkilométer. A föld egész területe tehát 512,900,000 négyzetkilométer, 1626 millió lakossal [más becslés szerint 1485 millió].

Az egyes államok közül a brit világbirodalom területe 34,534,000 négyzetkilométer, az orosz birodalomé 22,392,000, Chináé 11,383,000, Franciaországé 10,904,000, az Egyesült Államoké 9,695,000, Braziliáé 8,507,000, a török birodalomé 6,055,000, Németországé 3,199,000, Argentínáé 2,886,000, Belgiumé s a Kongó 2,412,000, Dániáé [Izlanddal és Grönlanddal] 2,345,000, Portugáliáé 2,171,000, Hollandiáé 2,079,000. Lakosság tekintetében az államok így sorakoznak: brit birodalom 403 millió, China 350, Oroszország 315, Egyesült Államok 98, Franciaország 81, Németország 78, Japán és Korea 62, Ausztria-Magyarország 52, Né-

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden **KEDDEN** és **PÉNTEKEN**. Szerkesztő és kiadja: **SINGER MIHÁLY**. Szerkesztőség és kiadóhivatal: **327 EAST 13th STREET, NEW YORK**. Telefonszám: 4350 **ORCHARD**.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: **Tóth Béla**. Tóth Béla ur egész New Jersey állam területére van a Bevándorló képviselével megbízva.

Szegedy R. Gyula, 404 Cedar Ave., Scranton, Scranton és vidékén képviseli minden tekintetben a Bevándorlót.

Rády Ferencz ur New York városában képviseli minden tekintetben a Bevándorlót.

Johnstown iroda: 316 Chestnut street. Irodavezető: **Dzubay Emil**.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:
New York város egész évre..... \$3.—
Egyesült Államok egész évre..... \$2.50
Magyarország egész évre..... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every **TUESDAY** and **FRIDAY**. Edited and published by: **MICHAEL SINGER**. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 **ORCHARD**.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: **Adalbert Tóth**. Mr. Adalbert Tóth is the authorized representative of A Bevándorló for the entire State of New Jersey.

Mr. Julius R. Segedy, 404 Cedar Ave., Scranton, Pa., represents A Bevándorló at Scranton and its vicinity.

Johnstown offices: 316 Chestnut street. Manager: **Emil Dzubay**.

SUBSCRIPTION RATES:
For New York City, 1 year..... \$3.—
For the United States, 1 year..... \$2.50
For Hungary, 1 year..... \$4.—

Entered as second-class matter **January 3, 1905**, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879.

SZILÁNKOK.

— Benne vagyunk ime az ujesztendőben. Mindegyikünk sokat vár ettől az új esztendővel. Boldogságot, új remények megvalósulását, ábrándképek megtestesülését. A remény hídján mentünk át az óesztendőből az új esztendőbe. De mit vittünk magunkkal azon a hídön vágyaink elérésére? Vítettünk-e magunkkal igénytelenséget, tettérőt és tettakaratot? Vítettünk-e magunkkal melegebb érzelmeket embertársaink iránt és feledést és megbocsátást azokkal szemben, akik ellen haragot és gyűlöletet táplálunk? Az új esztendővel boldogságot csak akkor van juttatni remélni, ha mi is akarunk valamit tenni a magunk és a mások boldogsága érdekében.

— Az a borzalmas katasztrófa, mely az olaszokra nehezedett, felemelő, szép tettnek a megnyilatkozására adott alkalmat. Az olasz királyi pár leszállt ugyanis a trónusáról a szenvedők, a nyomorultak, a romok közé. A király emberré vált és az emberek közt sirt az emberekkel.

— Az olasz király olasz ember s akik Messinában és Reggioiban elpusztultak vagy megsebesültek, olaszok. Vér az ő véréből. Ezért érzi meg ő annyira népének a fájdalomát és keservét. És ezért nem értheti meg a magyar király a magyar nép örömeit, fájdalomát. Hiányzik a vérbeli kötelék.

— Watchorn Róbert, az ellis islandi bevándorlási biztos az elmúlt év utolsó napján lánzsát tört a bevándorlás mellett és hevesen kikelt azok ellen, a kik évről-évre és napról-napra a bevándorlás megszorítását követelik.

— Watchorn szerint Amerika népessége a múlt esztendőben nemcsak hogy nem szaporodott, hanem a visszavándorlás folytán 250 ezer lélekkel megfogyott. És ezt annál nagyobb bajnak mondja a bevándorlási biztos, mivel legtöbb földmivel emberekre volna legnagyobb szüksége az országnak, földművesekre, akik a parlagon heverő sok millió holdnyi föld megművelésével az Egyesült Államok jólétét jobban elősegítik, mint bányamunkáival.

— Ezt hangoztatjuk mi régóta. A magyar ember földmivel ember. Hadd térjen hát vissza a természet ölébe, a hol hasznosabb munkát végezhet kevesebb veszéllyel és sokkalta nagyobb jövedelemmel.

AMERIKAI DOLGOK.

WATCHORN RÓBERT AZ ELMULT ÉV BEVÁNDORLÁSÁRÓL. Az elmúlt év utolsó napján Ellis Islandon, a bevándorlási szigeten, kis ünnepeket rendeztek. Ez ünnepség folyamán **Watchorn Róbert**, az ottani bevándorlási hatóság főnöke, figyelemreméltó beszédet mondott. Azt mondta a többek közt, hogy nincsen igazuk azoknak, akik folyton azon jajgatnak, hogy „*meg nem számítható hordák*” öntik el az országot s leszállítják az amerikai munkásnak kereseti képességét és alkalmát. A népesség nemcsak hogy nem szaporodott, de a visszavándorlás folytán kétszázötvenezer emberrel megfogyott. A bevándorlás mindig a fokmérője volt az ország jólétének s az fog maradni a jövőben is. Eltekintve a bérmunkásoktól, akik kedvező üzletviszonyok folytán Amerikába jönnek, az ország a bevándorlás folytán földművesekhez is jut, akik a parlagon heverő földet megművelik s ezzel az országnak újabb erőt, újabb jólétet adnak. Én nem vagyok barátja, — mondja — a nemkívánatos elemeknek, de tölem telhetőleg mindent megteszem és meg fogok tenni a jövőben is, hogy azokat a bevándorlókat, a kiket kívánatosnak tartok, felesleges zaklatások ellen megvédjem.

HATVANNÉGYPILLIÓ DOLLÁR DEFICIT. Az Egyesült Államok pénzügyminisztériuma most fogja közzétenni félévi jelentését. E jelentés szerint az Egyesült Államok háztartása az elmúlt hat hónapban 64 millió dollárral többet került, mint amennyit bevételeztek. E deficit országlánszét a hadügyminisztérium nyelte el, elszomorító jelül annak, hogy már Amerika is kezd — európaosodni.

ROOSEVELT TIVADAR SZILVESZTERI MULATSÁGA. Egy washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok elnöke a Szilveszter-napot Virginiában, Rixey törzsváros nyaralójában töltötte. Már kora reggel kiement lovászni, ebéd után a közeli erdőséget járta be gyalog, este pedig lóháton indult egy hosszabb sétaúra. Az ekképp eltöltött nap után Roosevelt Tivadar visszautazott a Fehér Háza, hogy ismét elnöki teendői után nézzen.

A LICK-BRANCHI BÁNYÁLDÓZATOK. Lapunk pénteki számában hírt adtunk arról az újabb bányászterületéről, amely West Virginiának Lick Branch nevű bányatelepen megese. Szombaton jelentették Bluefieldről, hogy az áldozatok megmentésével serényen foglalkoznak... Megállapították, hogy a robbanás pillanatában 78 munkás volt a bányában. Tizenhét munkást még élve mentettek meg. Eddig 48 hullára akadtak, miután alig tételhető fel, hogy a még hiányzó tizenkét bányász elmenekülhetett, most éjjel-nappal ezeknek hulláit keresik.

KÖVETIK A LEÁNYUKAT A HALÁLBÁ. Megrendítő tragédia játszódott le új napján New York városában. **Gordy J. P.**, a new yorki egyetem tanára, a feleségével együttesen ment a halálba afeletti bánatában, hogy egyetlen leánya meghalt. A tizenhét éves hajadon az év utolsó napján halt meg. Az új év első napján szülei után a siettek a sírba. A tanár méreggel vetett véget a saját és a felesége életének.

FURCSA FOGADALOM. Szilveszter éjszaka huszonhét egyént vittek az éjjeli bíróság elé a részegség vádjára. A bíró előtt megfogadták, hogy 1909-ben egy cseppnyi szesz ital sem fognak torkukon áthajtani. A bíró hitt nekik és szabadon bocsátotta mind egyiktüket.

BURTON LESZ OHIO ÁLLAM SZENÁTORA. Foraker szenátor kibuktatásával mindenki azt hitte, hogy **Taft Károly**, a megválasztott elnök testvérbátyja fogja ezután Ohio államot az Egyesült Államok szenátusában képviselni. A minap azonban Taft kijelentette, hogy ellenjelöltje, **Burton Tivadar** kongresszusi képviselő javára visszalép. Burton Cleveland városát képviselte eddig a kongresszusban. 1907-ben mint polgármester-jelölt lépett fel Tom Johnson ellenében. A jövőbeni szenátor a magyaroknak nagy barátja s a clevelandi magyarok ünnepein ismételve részt vett.

TIZENKILENCZ ÉVIG ÁRTATLANUL A BÖRTÖNEN. Most szabadult ki a pittsburgi börtönből egy Killen Sándor nevű ember, akit 19 év előtt azzal vádoltak, hogy egy Rudart Pálné nevű asszonyt meggyilkolt. Most — tizenkilencz év után — végre kide-

rült az ártatlansága s természetesen szabadon bocsátották.

TÜZOKÁDÓ HEGY AMERIKÁBAN. A West Virginia állambeli Green Bank községnek lakosságát nem kis rémület szállotta meg. Egy hegyből ugyanis lángok csapkodnak elő s közben erős dübörgés hallatszik a föld mélyéből. A levegő pedig tele van kénzszaggal. A hegy egy sziklaskadéköközelében emelkedik, ahol tavaly egy kántartalomra nézve gazdag forrásra akadtak.

TAFT BÁTYYJA ANGOL NAGYKÖVET. Fennebb említettük, hogy az elnök testvérbátyja, aki Ohio államot vágyott képviselni az Egyesült Államok szenátusában, Burton kongresszusi képviselő javára visszalépett a jelöltségtől. Ezt a tényt most azzal hozták kapcsolatba, hogy Taft, mielőtt bevonul a Fehér Háza, bátyját fogja mint nagykövetet Londonba küldeni.

PINCZÉR TIZEZER DOLLÁRT TALÁLT. A new yorki Café Martinban, mely a könnyűvéru előkelőségnek találkozóhelye, egy pincesz újév reggelén, mikor a takarításhoz fogott, tízezer dollárt talált a fénycsákához tűkörsima padlózatán. A pincesz azonnal átadta a pénzt a kávéház tulajdonosának, akinél a vesztes még mindig nem jelentkezett. Boldog ember, aki tízezer dollárt tud veszíteni, anélkül, hogy mindjárt fellármázza vele a világot.

ÚJÉV A FEHÉR HÁZBAN. Újév napján fogadta Roosevelt Tivadar mint az Egyesült Államok elnöke utólagára a hivatalos világot. A fogadtatás pontban 11 órakor kezdődött. Az elnök és neje, az alelnök és neje s a kormány tagjai a „kék teremben” várták a diplomáciai világot.

ÉGŐ SZINHÁZ. A Pennsylvania állambeli Erieben csak egy tűzoltónak hidegvérűsége mentett meg ezernyi embert a haláltól vagy legalább is súlyos sérülésektől. Az ottani színház zsufoltság megett s az előadás már javában folyt, midőn a színeszek a színpadon elhalványodtak. Meglátták, hogy a színház kigyuladt. Egy szó s az emberek egymást tiporták volna agyon kifelé a való rékvésükben. Az egyik tüzoltő azonban odaságt a színészeknek: Az Isten szerelméért, folytassák a játékot. Ezek követték a tanácsot, majd kijelentették, hogy a szomszédos ház kigyuladt s tanácsos lesz nyugodtan eltávozni. Így történt azután, hogy a színházégeknek nem voltak komolyabb következményei.

AKI oly helyekről, hol a munka már megindult, az ottani honfitársak pontos címeit hozdát meg beküldi, a legújabb és legteljesebb „Magyar-Angol Tolmács”-ot vagy más hasznos tárgyat kap tőlem ajándékba. Cím: JOHN NEMETH, banker, 457 Washington street, NEW YORK.

Magyar fogorvos
Foghúzás fájdalom nélkül. Biztos és jó kezelés.
DR. FRANK KEHN
233 EAST, 10 UTCA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —
RENDEL: Reggeli 10-től este 8-ig.
VASARNAP: Reggeli 10-től délután 1-ig.

KISS EMIL
104 SECOND AVE., NEW YORK.
Közjegyző, bankár, az összes hajótársulatok ügynöke.
— KERJEN ÁRJEGYZÉKET. —

TRENTONI GŐZFÜRDŐ
TÖRÖK ÉS OROSZ FÜRDŐK
132 NORTH WARREN STREET, TRENTON, N. J.
Jegyek Tóth Béla urnál is kaphatók: 517 S. BROAD STREET.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajógyárusítók egyikének. Fiókirodák: *Wharntaban, Alphan, Franklin Furnacen és South Bethlehem.* Füzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kerjen árjegyzéket.

A NAGYVILÁGBÓL.

STROMBOLI.

Ujabb földrengés a Lipari-szigeteken.

Lapunk e számát már lezártuk volt, mikor azt a lesújtó hírt vettük Rómából, hogy a Lipari szigetesoporthoz tartozó Stromboli-szigeten a föld ismét megmozdult s hogy ez újabb földrengés folytán a Stromboli nevű hegy tüzet okádott.

Az újabb földrengést hosszantartó, mély robaj kísérte, amelyre az emberek halotthalványan rohantak ki házaikból az utcára. A házak nagy része összeomlott, de az eddigi jelentés szerint ez újabb földrengés nem okozott emberhalált.

KATONASÁG UJABB TERHEKÉRT RAK A MAGYAROKRA. Az újévi üdvözlőkre **Wekerle** magyar kormányelnök által adott válaszával végre kibújt a szög a zsákból. Megtudta a magyar nemzet, hogy újból vért kell izzadnia a közös hadsereg javára, ha mindjárt a nyomor megint sok ezrével üldözi ki hetenkint a magyar földről a magyart. **Wekerle** ur arról beszélt, hogy a katonaságot tökéletesíteni kell s hogy ez természetesen újabb áldozatokat követel a magyar nemzet-től. De **Wekerle** beszédéből nem hiányzott a mézesmadzag sem. Azt mondta, hogy a kormány ellenérték gyanánt a magyar nyelvre való tekintetet — követel. Követel! Már rég követel. Csak az a kérdés, hogy meg is kapja-e, s ha megkapta, vajjon boldogabb lesz-e Magyarország, vajjon csökken-e a nyomor s vajjon a magyar ember meg fog-e élhetni magyar földön?

HARCZ RENDŐRÖK ÉS SZTRÁJKOLÓK KÖZÖTT. Budapestről kábelezik, hogy rendőrök és sztrájkoló munkások között véres utcai harc játszódott le. A rendőrök végre elnyomták a munkásokat és huszonhetet letartóztattak.

A BÉCSI KORMÁNY SZERETNE ÁTALAKULNI. Ausztria éien ez idő szerint ugynevezett hivatalnok-kormány áll, amelyet **Bienerth** kormányelnök parlamenti kormányfővé átalakítani. A miniszterelnök ebben az érdeemben a különböző pártok vezetőivel értekezett, de eddig nem birt eredményre jutni.

A BALKÁN-ZAVAROK ÁLDOZATA. Ausztria-Magyarország londoni nagyköveteinek, **Dietrichstein** grófnak — egy kábeljelentés szerint — kiadják az utat. A nagykövet állása attól rendülő meg, hogy nem tudta megakadályozni Angliának ellenséges állásfoglalását a Balkán-kérdésben.

A NÉMET CSÁSZÁR HARAGSZIK. Németországnak van egy kis szenzációja. Az újévi fogadtatás alkalmával a császár tüntetve nem nyújtott kezét a bírodalmi tanács elnökének. Ezzel a képviselők ellen táplált haragjának akart Vilmos ur kifejezést adni. Egy berlini kábelsürgöny szerint ezt az elmaradt kézszorítást vezércikkben tárgyalják most az összes németországi lapok.

NÉMET BÁNYÁSZOK KONGRESSZUSA. A németországi bányamunkások e hónap végével kongresszusra fognak összejönni Berlinben. A kongresszuson mindenkélt azt fogják követelni, hogy a bányákban a kormány közbenjöttével nagyobb és megfelelőbb övintézkedéseket létesítsenek.

UJABB RÉMÜLET MESSINÁBAN. E jelen számunk vezetőhelyén foglalkozunk az olaszországi rémes katasztrófának részleteivel. Közben egy kábeljelentés szerint újabb földrengés látogatta meg Messinát. Azok a kevesek, akiket az első földrengés el nem pusztított, rémület szállotta meg. A férfiak kétségbeesetten rohantak az utcákon végig, míg az asszonyok térdreborultak és zsolitárokat énekelték. A romokat bombákkal semmisítik meg a katonák azért, hogy velük együtt megsemmisüljenek a hullák, amelyeket nem lehet eltakarítani.

BOMBA EGY SZENTPÉTERVÁRI KÁVÉHÁZBAN. Egy szentpétervári kávéházban, aminet egy onnan beérkezett kábelsürgöny jelenti, a késő éjjeli órákban egy fiatal ember jelent meg, aki rövid tartózkodás után esomágot hagyott vissza az asztalon. A csomag bombát tartalmazott, mely iszonyatos robajjal felrobbant. A kávéházban nagy kárt tett a bomba, mely egy pinceszért megölt s néhány vendéget megsebesített.

MEGFENYEGETIK TÖRÖKORSZÁGOT. A törökök tudvalegleg

Boszniának és Hercegovinának annexiójába még mindig nem akarnak belenyugodni s egyre újabb nehézségeket gördítenek Ausztria és Magyarország elé. Amint most Budapestről kábelezik, a **Poster Lloyd** nevű újság egy nyilván sugalmazott cikkben feyegető álláspontra helyezkedik Törökországgal szemben. Azt írja, hogy Szandzsákot és Novibazárt újból meg fogják szállni a közös hadsereg katonái, ha Törökország ellenséges álláspontját meg nem változtatja.

AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR ELLÁTOGAT NÉMETORSZÁGBA. Németország és Anglia között a viszony az utóbbi időkben egyre feszültebbé vált. Nyilván ennek a feszültségnek kiván az angol király véget vetni azzal, hogy a királlyal legközelebb ellátogat Németországba.

NEGYVENEGY HALÁLOS ITÉLET. Szent Pétervárról kábelezik, hogy a Jekaterinoszlavi hadbírósg 41 ember felett mondott halálos ítéletet. Az elítéltek közül harminckétben 1905-ben résztvettek abban a sztrájkban, amely Oroszországban a vasúti forgalmat akarta megbénítani. Jekaterinoszlavban a sztrájkolók állítólag erőszakot alkalmaztak, sőt embereket is legyilkoltak. Ezért történt most a tömeges halálraítélés.

KHINA A KHINAIÁKNAK. Khina a minap tulajdonára vette át a **Pe-king-Hankow** vasutat s mindjárt az átvételnél kimondotta, hogy minden külföldi alkalmazottat elbocsát a szolgálatból. Mindazonáltal a közlekedési hatóság közbelépésére 80 alkalmazottat, akik már évtizedek óta vannak a nevezett vasút szolgálatában, megtartottak.

AHRENTAL HALÁJA. Az osztrák-magyar külügyminiszter a megújuló év alkalmából meleg hangon üdvözölte **Bilow**, német bírodalmi kanצלert. **Ahrental** a levelelen meleg köszönetet mond **Bilownak**, amiért Németország a Balkán-politikában rendületlenül Ausztria és Magyarország mellé állott.

OLVASÓINKHOZ!

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, akik az előfizetéssel hátralékban vannak, hogy ezt a hátralékot **HALADEKTALANUL** beküldeni sziveskedjenek. A postatorvények értelmében további halasztást nem adhatunk s így, amennyiben a hátralékosok el felelősek eleget nem tesznek, czimükre a lapot tovább nem küldhetjük.

Minden pénzküldeményt így czimzendő: **Bevándorló, 327 East 13 Street, New York.**

„A BEVÁNDORLÓ”

kiadóhivatala.

JÓ KERESÉT.
Tanuljon bábaságot. Oly helyekre küldjük, ahol tanult bábakra szükség van. Irjon e címre:
BÁBAKÉPZŐ INTÉZET
8911 Buckeye Road, Cleveland, O.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓJEGYZŐLETE
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda ugy hazai, mint amerikai ügyek elintézésére. Pénzküldés az ő-hazába hetenkint kétszer, a legpontosabban és legolcsóbban.
UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

WÁRADY LAJOS
Hazai poros és katonai ügyek pontos elintézésére.
PÉNZKÜLDÉS AZ Ő-HAZÁBA.
Az összes hajóvonalak kögvetője.
HAZAK VÉTELE ÉS ELADÁSA.
magyar közjegyző
440 S. Broad St., Trenton, N. J.

John R. Pfarr
319 BROAD STREET, JOHNSTOWN, Pa.
Szálloda, ahol igazi Molnár-féle borok és pálinkák kaphatók. Finom magyar kiszolgálás. (márcz. 1.)

Pallas Hotel
528 WASHINGTON AVE., JOHNSTOWN, Pa.
A magyarság találkozási helye Johnstownban. Különböző sörök, importált borok nagyban és kicsinyben jutányos áron kaphatók.
BETTERMAN GUSZTAV, tulajdonos.

Hazai Dolgok.

Milliók örökségért magyar állam-polgárárság.

BUDAPEST. Bartakovics Ágoston Hontmegyében élt. Nagy vagyonra volt, de egészen különös módon használta fel a honti nábob. Két évvel ezelőtt meghalt, s amikor a végrendeletet felolvasták, keserűen csalódtak azok a jötekegy és felekezeti egyesületek, amelyek százszázalékos vártak és alig kaptak valamit. De csalódtak a rokonok is, akiknek nagy részét az elhunyt nábob teljesen kizárta az örökségből. Így nővérei: herceg Lobanow Nikolájné, egy orosz főúr felesége és gróf D'Mosto Antonione, egy római államhivatalnok felesége, egy fillért sem kaptak. Fítestvéreinek, Bartakovics Árpádnak ötvenéves koránál adott s a több millió korona értékű vagyon használati jogát felesége kapta.

A végrendelet legérdekesebb része még csak ezután következett. A nábob nem akarta, hogy vagyonát külföldön költse el és főörökösévé a német származású, tizenhatéves gróf Triangi Brúnót nevezte meg. A feltételt azonban az volt, hogy az ifjú gróf Magyarországon telepedjék el, szerezzék meg a magyar állampolgárságot és legyen jó magyar ember.

Triangi gróf eleget tett a végrendeleti feltételeknek és tényleg letelepedett Magyarországon. A kitagadott örökösök ekkor a végrendelet érvénytelenségéért perrel indították a hagyaték ellen. Szerintük a végrendelet alaki okokból semmis, mert a végrendeleti azonossági tanuk nem is ismerték az öreg urat s különben is az irás nem közjegyző előtt készült. A per megindult és lassan folydogált. A napokban jut dülöre a folyó. Az orosz hercegné és az olasz grófné abbahagyták a pert s most már a bírtok végérvényesen a kis német grófé.

A mezőúr leánya.

BUDAPEST. A gellérthegyi mezőúr leánya, Moldoványi Zsófi, az egész Gellérthegy környékén híres a szépségéről. A leányba két esztendővel ezelőtt beleszeretett egy házasságot, Gyuresik Gyula borbély, otthagyták érte a feleségét, de a mezőúr, Moldoványi Benjámin, hallani sem akart a házasságról s a leány is kiköszörözte a kérést, aki annak idején odaköltözött hozzájuk lakni. Mindez két évvel ezelőtt történt. A fodrászsegéd nagyon elkeseredett s két évvel ezelőtt karácsonykor boszúból ráült a leányra, aki súlyosan megsebesült. Gyuresik Gyulát a bíróság kétéztendői börtönre ítélte. A minap föltörtte ki a büntetés két-harmadrészét. Amint kiszabadult, nyomban felkereste Moldoványiékát. Ott aztán megtudta, hogy a leány, aki azóta felgyógyult, másnak a felesége lesz. Ezen aztán nagyon elkeseredett Gyuresik és elkezdett fenyegetőzni. A szép leány csak nevetett rajta. Minap délután azonban megjelent a mezőúr gellérthegyi lakásán Gyuresik. Ott volt a leány jóvendőbelje, Pöttöndi János iparos is. A mellőzött ember szóváltásba keveredett vele, majd kirántott egy nagy ollót és ötször egymás után megszurta. Ezután nekiment az öreg Moldoványinak, őt is összeszurkálta s megsebesítette a tizenhárom éves Moldoványi Sándort, a mezőúr fiát is. A nagy szurkálásban megsebesült maga Gyuresik is, de azért kereste a leányt, akinek azonban sikerült elmenekülnie. A vérengző fodrászt a rendőrség letartóztatta.

Pusztító járvány.

ABAUJSZANTÓ. Fony községben vörhenyjárvány lépett fel és alig van ház, hol beteg ne volna. Most 30 gyermek fekszik vörhenyben és eddig 25 meghalt. A hatóság megteette a kellő intézkedéseket.

Magához tért a koporsóban.

BALASSAGYARMAT. Dr. Zsamboki József harminczegyes ügyvédjelett néhány heti betegség után olyan állapotba jutott, mintha meghalt volna. Hozzáátartozói valóban azt hitték, hogy meghalt s már készültek is a temetésére. Koporsóba fektették és gyertyákat állítottak mellé. Nagy volt azonban a körülállók remélete, amikor Zsamboki felemelkedett a koporsóban és ezt mondta: — Nagyon éhes vagyok. Adjanak ebédet.

Amikor kételkedtek abban, hogy él-e, akkor nagy erőfeszítéssel kímászták a koporsóból s visszafektették az ágyába. Most már egészen jól érzi magát és a környezetének el tudta mondani, hogyan keletkezhetett az a hit, hogy meghalt.

— Orbánzba estem, — mondta és ez a betegség annyira elgyöngített, hogy képtelen voltam beszélni. Már teljesen elhagyott az erőm és mozdulni, majd pedig lélegezni se tudtam. Nagyon jól láttam, hogy el akarnak temetni, tudtam, hogy halottnak vélnék, borzadva szemlétem, hogyan állítják mellém a halotti gyertyákat, de nem volt erőm megmozdulni. Amikor a koporsóba tettem, éreztem, hogy itt tenni kell valamit, különben elföldelnek elevenen. Megfeszítettem minden erőmet és megszólaltam. Hát adok az Istennek, hogy még annyi erőt tudott adni, különben ma már a föld alatt pihennék.

A kirándorlók: uszorisza.

BEREGSZÁSZ. Háromheti tárgyalás után most mondott ítéletet a beregszászi törvényszék Stern Jankel szolvai zugbankár bűnperében, akit 54 esetben elkövetett uszorisággal vádoltak. Az 54 fejelentés közül 26 esetben a törvényszék beigazoltnak látta az uszoriságot és vétségét fenforogó és Szép Géza alelnök a vád- és vádbeszédek meghallgatása után kihirdette az ítéletet, mely szerint Stern Jankelt 8 hónapi fogsággal és 26-szor 200 korona pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén további 520 napi büntetésben marasztalta el. Vádoltot megnyugodott, a kir. ügyész súlyosbításért felebezett.

Sikkasztó bécsi magyar.

FIUME. Schiefelder és társai bécsi cég a fumei rendőrségnél fejelentést tett Ritzenberger Károly nevű magyar származású alkalmazottja ellen, aki 20.000 korona készpénz elikkasztása után állítólag Finnén át New Yorkba szökött.

A telefondrót halottja.

GYŐR. A nagy hóesés következtében az egyik telefondrót leszakadt és érintkezésbe jött a villamos felfüzetékekkel. A telefondrót folytatása Győrszigetben szakadt le. Amidőn Illés Pálné kocsija arra haladt és a ló valahogy rálépett a leszakadt huzalra, a villamvezetékéből átvettett 3000 Volt erősségű áram a lovat azonnal megölte. A kocsi erre gazdájáért, Illés Pálnéért ment, aki midőn a helyszínére sietett, rálépett a leszakadt és a villamos vezetékkel érintkező telefonhuzal másik végére. Az erős áram Illés Pálnét azonnal megölte.

Tudományi egyesület.

GYŐR. A Magyar Társadalomtudományi Egyesület győri fiókja minap tartotta alakuló közgyűlést, melyen résztvettek a központ képviselőiben dr. Apáthy István kolozsvári egyetemi tanár és dr. Wolfner Pál Győr társadalmi életének vezetői sorából ott voltak: Wennes Jenő polgármester, Hlatky Schlichter Lajos és Szabó István orsz. képviselők, Kiss Gábor kuriai bíró, Ember János tanfelügyelő, stb. A megjelent vendégeket Gieswein Sándor országgyűlési képviselő üdvözölte s ajánlatára az alakuló közgyűlés elnökekül Kramolin Viktor volt főispánt, kir. főügyész helyettesét választották meg. Majd Wolfner Pál tartotta meg előadását. Sok tüsszel beszélt és a társadalomtudományi társaságot azzal vádolta meg, hogy visszaélt a társadalomtudományokkal, hogy gyűlöletet szított. Eljött a tizenkettedik óra, — mondta, — hogy a társadalomtudományokban meg kell védelmezni a nemzeti fejlődés érdekét. Ezért küzd a Magyar Társadalomtudományi Egyesület, egyformán a maradisággal és rombolással. Nagy tetszéssel beszéltek még dr. Apáthy István és dr. Gieswein Sándor. Utóbbinak nagy feltűnést keltett azon kijelentése, hogy az egyesület szívesen lát tagul minden fajmagyart, a kiket ő nem a vallás szerint osztályoz, hanem a hazaszeretet szerint. Végül megválasztották elnökké Kramolin Viktort, alelnökké Lenner Emilt és titkárrá Angyal Emilt. Közgyűlés után bankett volt.

Görög kath. papok mozgalma.

HOLLÓD. Bihar megye. A bihar-

mezei görög kath. papok esperesi kerületi gyűlést tartottak itt, melyen a gör. kath. lelkészek siralmas helyzetéről keserves panaszokat terjesztettek elő. Többen hangoztatták, hogy az 1600 korona lelkési fizetés elégtelen a családok papok tisztességes megélhetésére és azért elhatározták, hogy memorandumot intéznek a kultuszminiszterhez, kérve a lelkési fizetések 2400 koronára való kiegészítését. Az esperesi gyűlés egyszersmind ártírt a vármegyei törvényhatóságához a gör. kath. lelkészek mozgalmának támogatása végett. Átiratukban a lelkészek nyomorúságos tengerét eseteltek, holott ők, mint a nép kulturális vezetői legalább is tisztességes megélhetést érdemelnek.

Véres családi dráma.

KAPOSVÁR. A somogyi Szulok községben, Kádár József dohánytermelő afeletti elkeseredésében, hogy az idén termelt dohányja sem mennyiségileg, sem minőségileg nem vált be és emiatt négytagú családjával a legnagyobb nyomorúságba jutott volna, kétségbeesett lépésre határozta el magát. Minap éjjel, mikor családja már elaludt, egy hosszú, éles késsel előbb a feleségén ejtett több szurást és amikor azt hitte, hogy az asszony már meghalt, a mellette fekvő 11 éves leányát, aztán a mellette fekvő 8 és 5 éves fiait szurkálta össze, végül pedig saját balkarján vágta fel az ereket. Kádárné és a két fiú sérülései könnyebb természetűek és a 11 éves leányt is meg lehet találni menteni, de Kádárnál az elhívott orvos már csak a halált konstatálhatta.

A város ünnepe.

MISKOLCZ. Nagy ünnepe volt Miskolc városának. Miskolc rendezett tanácsú város ugyanis törvényhatósági joggal felruházott várossá alakulván át, minap délelőtt tartotta meg nagy ünnepségek között első közgyűlést, a melyen egyszersmind beiktatták a város első kinevezett főispánját, Kubik Bélát is. Az ünnepélyes közgyűlésre meghívták Andrassy Gyula gróf belügyminisztert, a szomszédos törvényhatóságokat és a vármegye országgyűlési képviselőit. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a város polgármesteréhez intézett meleghangú levélben válaszolt. Nagy elfoglaltságára való hivatkozással kimentette távollmaradását és szíves szavakban tolmácsolta jókívánásait az új törvényhatóságnak.

Miskolc városa ünnepi díszbe öltözött. Szépen volt feldíszítve a városháza, melynek dísztermében tartották az első törvényhatósági közgyűlést. Jóval tíz óra előtt benépesedett a terem. A megjelent díszes közönség sorai között ott voltak Abaujtorna, Gömör, Ugocea, Hajdu és Hevesvármegyék, Debreczen, Nyiregyháza és Szatmárnémeti városok küldöttségei, Bizony Ákos, Kubik Béla, Bottlik István, Hebrony József, Melzer Géza, Majtényi Ádám, Ráth Endre és Putnok Mór orsz. képviselők, Zelenka Pál ág. ev. püspök, Tarnay Gyula alispán, Vadnay Tibor vármegyei főjegyző, Blazsejovszky Ferencz apátkanonok, Haller József gróf, Radványi István, a kereskedelmi és iparkamara elnöke. A karzatokat hölgyközönség foglalta el.

Szentpáli István polgármester tíz órakor megnyitotta a közgyűlést s üdvözölte a megjelent vendégeket, a szomszédos törvényhatóságok kiküldöttjeit. Hosszabb beszédében ismertette a város történetét, majd felolvasta Andrassy Gyula gróf belügyminiszter leiratát, melyben megbizta őt az első közgyűlés vezetésével, végül felolvasta a városi bizottsági tagok névsorát, Miskolc város első törvényhatósági bizottságát megalakultnak jelenti ki. Ezután Radványi István vezetésével küldöttség ment Kubik Béla főispánért, kit megjelenésekor zajos ovációval fogadtak. A főispánt Szentpáli István polgármester üdvözölte, amely után Kubik Béla letette az esküt. Székfoglaló-beszédekben szíves szavakkal üdvözölte a tör-

vényhatósági bizottságot, a szomszédos törvényhatóságok küldöttjeit és a megjelent vendégeket.

A főispán beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. A törvényhatósági bizottsági tagok nevében Bizony Ákos országgyűlési képviselő üdvözölte a főispánt. Közgyűlés után a főispán küldöttségeket fogadott. Déliben bankett volt a Korona-szállóban. A város közönsége este fáklyásmenettel rendezett a főispán tiszteletére, utána a színházban dísz-előadás volt.

Az ózdi rablójárműkosság.

MISKOLCZ. A múlt év január havában az ózdi vasgyár két tisztviselőjét, mikor a munkások kifizetésére 40.000 koronát szállítottak, az ózd-bánszállási országúton leszből megtámadták és a kocsit kísérő csendőrt és a kocsist leölték, kik azonnal szörnyen haltak, a pénztárnokot pedig súlyosan megsebesítették, a másik tisztviselő pedig sértetlen maradt. A tettesek akkor elmenekültek, de széleskörű nyomozás után, miközben több gyanús embert letartóztattak, Bari Albert és Bari István cigányokat, valamint ifj. Boros Józsefet súlyos gyanúkok alapján letartóztatták és fogva tartották. A vizsgálat során ezek részletes, beismerő vallomást tettek, amit azonban később visszavontak.

A miskolci esküdttörvényszék most hozott ítéletet a négy napig tartott és nagy érdeklődés mellett tárgyalt bünygyben Lehoczky Sándor törvényszéki elnök vezetésével. A közzéadott Bulovszky Gusztáv főügyész helyettes képviselte. A miskolci esküdtszék előtt ez volt eddig a legnagyobb bünygy, melyet tárgyalat és mellyel 80 tanút hallgattak ki. Az esküdtek verdiktje mindhárom vádlottat felmentette a vád alól és ennek következtében a vádlottakat szabadlábra helyezték.

Milliók hagyaték jötekegy czélra.

PÁPA. A pápai járásbíró előtt most bontották fel a minap elhunyt Ihsz Lajos főrendiházi tagnak, a dunántúli evangélikus egyházkerület főfelügyelőjének végrendeletét. A vég-

rendelet szerint az elhunyt lörntei uradalmát, melynek értéke mintegy egymillió korona, egyházi, iskolai és emberbaráti célokra a dunántúli evangélikus egyházkerületre hagyta, míg másik nagyobb uradalmát gyámfi, a Jókai-család egyiken férfi-tagja, Jókai Miklós örökölte, ki egyszersmind általános örököse lesz. A város közönsége Ihsz özvegyét, született Jókai Etelkát illeti.

Halál a sodronypályán.

PETROZSÉNY. Cseuca bányamunkás a petrilalónyai kincstári bányaművek sodronypálya szerelésénél dolgozott és a pályakoosiba lépett, hogy társától egy vaskereket átvegyen. Közben a nehéz szállítókosci felborult és maga alá temette Cseucát. Súlyos sérülésekkel huzták ki a kocsi alól és pár perc múlva meg is halt. A vizsgálat megindult.

Katholikus népszövetség.

SOPRON. Minap volt Sopronban a katolikus népszövetség közgyűlése. A vidékiek, mintegy öt-hat ezer ember, három vonaton érkeztek meg a papság vezetésével. A néppel együtt érkezett Rakovszky István, Molnár János, Ernst Sándor, Szmeccsányi György, Gyuriss Emil, Farkas József, Pálos István képviselők és az egész népszövetség vezérkara, Sopron, Moson, Komárom, Győr, Pozsony és Vas vármegyékbeli mintegy háromszáz községből jöttek kiküldöttek. A város lobogódiszt öltött, a menet a pályaudvaron felállott és énekszóval, éljenzéssel vonult végig a város főbb utcáin. A piac téren három csoportra oszlott a menet. A magyarok a kaszinó dísztermébe, a németek a tornacsarnokba és a horvátok a katolikus körbe vonultak. A kaszinóban volt a Népszövetség évi

RIZSAK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének. Fiókírók: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZK ÜLDÉSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MASODIK AVENUE, A KIL ENCDIK UTCA SARKÁN.
Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASARNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGÁNYZENE.

OLCSÓFARMOK

NORFOLK, nyolczvanezer lakossal bíró város szélén, a déli á
mok kereskedelmi központján van 300 farm egymás mellett.

Hungarian Farm Color

Kitűnő zöldség, gyümölcs- és szőlőtermelő, valamint búzát
fekete föld. HUSZ holdas farm 320 dollártól 600 dollárig. Hár
bás új lakóház és új istálló 4 jóság részére 200 dollárért. Négy
ugyanolyan istállótól 240 dollár. Fizetendő a vételár harmadr
világosítást ad a tulajdonos

SCHAEFER & RÉDA

103 PLUME STREET,

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$450.000.

Beszélnék magyarul.

IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZETŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ŐN BETÉTEJE Ezen bankban teljesen biztos és előleges felmondás nélkül bármikor kivethet.

BETÉTEJEIT EGY DOLLÁRTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük annak a betétkönyvecskéjét. PÉNZT KÖLDÖNK a világ bármely részébe a legjutányosabb áron és a legrovidebb idő alatt.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélileg. CZIM:

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

közgyűlése, a többi mellégyűlés volt. A kaszinóban ott volt Sopronmegye főispánja is. Rakovszky István üdvözölte a főispánt és a város nagyszámúban megjelent intelligenciáját. Beszédében megemlékezett a szövetség nagy sikereiről, száznyolcvan tagról és a közel hárommillió rőpiratról, amelyet kiadtak. Az egész vonalon konstataható a katolikus öntudat hatalmas megerősödése.

Sikkasztással vádolt bankigazgató.
SZABADKA. A királyi ügyészség Füredi Jákót, a Bácskai Hitelbank vezérigazgatóját, akit a bank ügyésze sikkasztással és hűtlen kezeléssel vádolt, teljesen felmentette és ellene az eljárást megszüntette, mert a büntetőbíró csak a kártérítést nem látta bebiztosított.

Merénylettere a délvideki hidak ellen.
SZEGED. Fehér Kálmán, bűnös visszaélésekért elcsopott szegedényi kézbesítő, aki fiatal korában a délvideken volt katoná, majd bányamunkás, akkoriban összebarátkozott egy szerbel, akivel számos csempészetben vett részt. Ez a szerb a napokban felkereste Szegeden Fehér Kálmánt s megállapodott vele, hogy Fehér régi összeköttetéseit felhasználva, a bányákból dinamitot fog szerezni, amit munkás korában egy liter pálinkáért az oláhoktól sokat kapott s azzal a stratégiailag fontos délvideki hidakat felrobbantják. Beszélgetésüket, melyben a találkozó december tizenegyedikére Orsovára tüzték ki, véletlenül meghallották s feljelentették az összeesküvéket. Somogyi Szilveszter rendőrfőkapitány azonnal letartóztatta Fehér s egyben széleskörű nyomozást rendelt el. Fehér a rendőrségen azzal védekezett, hogy a felbujtási tervet ő csak meghallgatta, de végrehajtani nem volt szándékában; gondolt a leleplezésre is, de az egészet nevetésgéppel tartotta. Később újra kihallgatásra jelentkezett a főkapitány-nál, amikor az egész feljelentést mesének nyilvánította. Szerinte a feljelentő csak érdeket akart szerezni arra, hogy hadikémnek alkalmazzák. Az utóbbi kalandos vallomás, Fehér egyéniségét ismerte, nyilván semmi egyéb, mint hazugság. A titokzatos ügyben szereplő szerbet a szegedi rendőrség több embere kereste napokig a délvideken, de nem találta. Fehér Kálmánt átkísérték az ügyészségre.

Dübbanó népzigató.
SZEKSZÁRD. Szemere Kálmán, a szakmai nép lázítója, akit a tamási járás területéről kitiltottak, kérvényt adott be a vármegyéhez a kitiltás visszavonására tárgyában. Kérvényében nyíltan beismeri, hogy ő eddigi eljárásában tévesztett utakon járt, nem jól ítélte meg az ügyében eljáró közigazgatási közeget és azok működését és kinyomtatott falragaszaiban egyes tiszteltreméltó polgárok ellen méltatlan kifejezéseket használt. Mint igazságszerető ember, belátja elkövetett hibáját és kötelességének tartja azt beismerésével jóvátenni, kinyilatkoztatva, hogy ezentúl szigorúan ügyelni fog a törvényes formák betartására. Szemere ez idő szerint nagyarányú telepítési és parcellázási tervekkel foglalkozik, melyekkel az amerikai kivándorlást akarja ellensúlyozni.

Halálos bányaszerezésellenesség.
SZÉPLAK. Szilágy megye. A község határában levő kavicsbányának egy hatalmas rétege a bányában dolgozó munkásokra szakadt; a szerezésellenesség pillanatában négy ember volt a bányában; nyolc méter mélységre hatoltak már le, amikor a támaszték nélkül levő hatalmas fal megingott és az üregbe leomlott. A gödörben levő emberek menekülni próbáltak, de a kömlés maga alá temette őket. Három nagynehezen kivájták magukat és szerencsésen megmenekültek, de a negyediket, Bagosi Károlyt, csak néhány óra munka után sikerült kiásni, amikor már halott volt. A kir. ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

Gyilkosság az országúton.
TRENCSÉN. Csacza és Trencsén-Rákó között vérlázító gyilkosság történt. Taussig szaniszlófalvi birtokos az országúton arra szólították munkások, hogy vegye fel podgyászukat. A szekér volt terhelve s a kocsi tekerésüket. Bosznjuk munkások megtámadták a sebet ütve fején, elmenő emberek holtan rocsist és a trencsén-rákó szállították. A tetten. A szerezésellen

áldozat özvegyét és öt árva hagyott hátra.
Lányi Géza temetése.
UNGVÁR. Minap délután temették el Lányi Gézát nagy részvét mellett. A város intelligenciája Lőrinczy Jenő alispán vezetésével jelent meg. A ravatalt számtalan koszoru borította. Blaha Lujza babér- és pálmalevelkiből készült koszorút küldött nemzeti színű szalaggal. A holttestet zenekar kísérete mellett vitték a temetőbe, ahol bátyja mellett helyezték el örök nyugalomra.

Jubiláló jegyző.
VERESEGYHÁZA. A nagyközség közszereplője, Ráday János, most ünnepelte ezen községben töltött szolgálatának negyvenedik évfordulóját. Ez alkalommal az egész község, a környék nagy lelkesedéssel és ragaszkodással ünnepelte a jubilánst. A díszközgyűlésen résztvett a váci járás főszolgabírája, Ivánka Pál is, aki lelkes beszédben méltatta Ráday János 40 éves köztisztviselői érdemeit, melyeket a díszközgyűlés jegyzőkönyvében örökített meg. Azután a küldöttség üdvözlését fogadta a jubiláns s végül 80 terítékes társas ebéd volt.

Rehabilitált szerzetes.
VERESECCZ. Érdekes ügyben hozott ítéletet a verseczi görög keleti szerb egyházi szentszék. A szentszék megsemmisítette saját, mintegy három esztendővel ezelőtt hozott ítéletét, melyvel Markovics Miklós szerzetest a szerzetesrendből kiközösítette. Markovics, kit mint a magyarbarát szerb sajtó képviselőjét Budapesten politikai körökben általánosan ismernek, a jövő év elején ismét kolostorba vonul.

A folyó titka.
ZALAEGERSZÉG. A Zala folyóból a halászok egy nagy csomagot fogtak ki, amely fekete cukorpapírra volt göngyöltve s a csomaghoz egy több kilos szénvasaló volt erősítve. A halászok felhívták a csomagot s egy csecsemő hulláját találták benne. A borzalmas leletéről értesítették a hatóságot, mely a helyszínen megkezdte a nyomozást. Megállapította, hogy a csecsemőt megölték, hulláját cukorpapírra csomagolták s hogy a víz a holttestet fel ne vethesse, azért kötötték rá nehezéknek a vasalót. Minden valószínűség szerint az anyja ölte meg a gyermekét, hogy egy bűnös szerelmi bizonyítékát eltüntesse. A vizsgálatot ez irányban folytatják.

Gyilkosság két korona 40 fillér miatt.
ZOMBOR. Minap tárgyalta a zombori esküdtörvényszék Probojevits András zombori téglagyáros bűnügyét, aki az ideai áldozó esütőtörtökön Bezdánban agyonzurta Varga Annát, mert egy pásztoróra után való alvás közben kilopta a zsebéből 2 korona 40 filléry pénzt. A vádlott itassággal védekezett és a bíróság dr. Pataj Sándor védelme után 6 évi fegyházra ítélte szándékos emberölés bűntette miatt. Az ítéletben megnyugodott a vádlott is.

ERKÖLCSTELENSÉG.
A „Pesti Napló” egy vezércikkje.
Említést tettünk már azokról a „leleplezésekről”, amelyekkel Polónyi, a volt igazságügyminiszter a kormányt lehetetlenné akarta tenni. E leleplezésekhez a Pesti Napló a következőket írja:

Polónyi Géza ma felolvasta a képviselőházban a paktum hiteles szövegét, amelynek egyes töredékei eddig ismeretesek voltak ugyan, de amely összefüggő egészében, különösen egynemű érdekes mellékrészletével még nem jutott a nyilvánosság elé. E paktumot nem a történetírás számára emelte ki Polónyi a nagy titok kísérletes homályából. Az ő célja egészen más volt és az a burkolt támadás, az a bujkáló gyanúsítás és titkos izgatás, amely minden szavából kiáradt, eléggé megmagyarázza az okot, amely őt ma felszólalásra készítette.

A képgyönyörű, izgatott volt. De undorítóan erkölcstelen. Feláll Polónyi és a paktumért és mindazért, ami a paktum alapján eddig történt, gyilkos gyanúval ostromozta a kormányt és a koalíciót. És a függetlenségi párt taposol hozzá, néha a kezével is, de a lelkevel mindig, sőt a lelkevel valószínűleg szűresül a gyönyört, amelyet a pellenégre állított kormány alkotásainak ócsárlása szerzett neki. És aki ezt a képet elfogulatlanul nézi, önkéntelenül is kérdezi: Hát ezt a paktumot és ami azt megelőzte, a kormányalakulás személyi dolgait, programot, trónbeszéd-

det, kormánynyilatkozatot nem Polónyi csinálta, illetve nem ő volt az, aki ezeknek létrejöttét minden erejével elősegítette? És nem ez a titokban taposol és unjongo függetlenségi párt fogadta el és szavazta meg mindazt, amit ma Polónyi kifogásolt? És nem ez az unjongo, titokban gyönyörködő függetlenségi párt fogja holnap megszavazni az appropriációt, holnapután a lét-számemelést, aztán a közös bankot és mindent, amit a kormány kíván tőle? A lelkeben örül Polónyi leleplezéseinek, Polónyi ugratásainak, de holnap szavazni fog, mint tegnap és tegnapelőtt szavazott. És Polónyi ma támadja azt, amit ő is csinált és amelyet borotvaéles eszével épp úgy meg tudna védelmezni is, ha még az igazságügyminiszteri székhöz ülne.

Ilyen züllöttsége a politikai erkölcsöknek még nem hatalmasodott el közéletünkön soha. A függetlenségi párt gyáva tehetetlenséggel frondorkodik, néma helyesléssel kellemetlenkedik a kormánynak, de ennyi az egész, amire aggodalmaival, kifogásaival felemelkedni tud. Ellenzik nem mer lenni, állást foglalni a kormánnyal szemben csak szeretne, de tényleg nem akar, nem mer, vagy nem tud. Így aztán megszavaz mindent, nem áll ellen semminek, de boldog, ha jön valaki, aki helyette legalább elmondja azt, amit ő nem mert megcsinálni. Ez nem öszinte, ez beteg helyzet, amely árt az országnak befelé és kifelé egyaránt, lejáratja a függetlenségi pártot és az ország nagy kárára tönkreteszti a függetlenségi illuziókat, amelyek fennmaradása és érvényesítése a mi sajtóságos közjogi helyzetünkben még sokáig szükséges lesz. Mennyivel becstelenebb a néma mamelukusok szolgálatkés akarattal, amelyek, amely vak bizalommal követi kormányát, engedi vezetni magát, mint ez a kétszínű ellenzéki kormánypártiság, amely végeredményében szintén megad és megszavaz mindent, de bujkáló taktikájával folytonos taktikázásra kényszeríti a kormányt, aminek aztán az a következménye, hogy egyszerű ennek, másszor annak a csoportnak a kedvéért kell tenni valamit és egyszerű ennek, másszor annak az embernek kell a kedvében járni. Így kap az ország rossz törvényeket, így szorul háttérbe az egyetemesség érdeke, így terjed a korrupció, így lesz uralkodóvá parlament és választás az erkölcsteleenség és így jut a lejőre az egész nemzet, amelynek ügyét nem egységes kormánypárt és vele szemben elszánt, bátor, öntudatos ellenzék harcában intézik, hanem erkölcstelen játékokban, mint aminőnek például ma voltunk tanúi.

Az ország megdöbbenve nézheti ezeket a dolgokat. Polónyi, mint Cato, vádbeszédet tart és szörnyűség az, hogy nagyrészt igazsá is van. Nem érheti nagyobb szégyen ezt a kormányt, mint az, hogy Polónyi lép fel ellene a fővádló szerepében és az ő ajkáról hangzik el titkos unjongs és néma káröröm közepette a vádak olyan tömege, amelyek igazak és amelyekért a felelősség a kormánnyal együtt a vádlót és titokban örvendező táborát egyaránt megilleti. A helyzet hazug és erkölcstelen volta sohasem jutott még olyan jellegzetesen kifejezésre, mint ma, és az ország még sohasem érthette meg ilyen világosan, hogy az ilyen politikának csak az ő rovására lehetnek sikerei. Polónyi nagy szolgálatot tett az országnak és bármily gunyként hangzik is, érdeméről kell beszélni, mikor az ő fellépése révén nyilvánvalóvá vált, milyen erkölcsteleenség uralkodik ma az ország fölött.

AZ ÖREGBIRÓ ISKOLÁJA.
Adalék a magyar kulturálapotokhoz.
Egy beregmezei községnek, Romocsafalvának bírája, iskolát nyitott. Abban az iskolában ő a tanító. A tanítványok pedig falujabeli öreg rutének. A mire pedig az öregbírót őket tanítja: az a magyarul való írni-és olvasni-tudás tudománya. A bírő, egyszerű rutén származású ember létre jóravaló magyar polgár; pompásan beszél, ír és olvas magyarul. Abbeli reményében pedig, hogy nagy számban jelentkezett tanítványait a magyar betűvetés mesterségére mihamarabb megtanítja, aligha fog csalódnai.

Persze, a romocsafalvai gyerekek, azok az iskolában már megtanultak magyarul. Nem így az öregek, akiknek gyerekkorában még nem volt iskolai. Igen nagy baj pedig ebben a mai

világban, ha az ember sem írni, sem olvasni nem tud.
Közvetlen indítékot pedig a községi bírónak illeten okos szándékára az új választási törvény tervezete szolgált, amely azoktól, akik politikai jogokat kívának gyakorolni, teljes joggal megköveteli a magyarul való írás-olvasás tudását. Nem beszélnek most arról, hogy ime, a leendő törvénynek máris milyen haszna mutatkozik; mink ezt a hasznát egyelőre nem a politika, hanem kizárólag a kulturális fejlődés javára könyveljük. Pedig hozzátartozik ennek az örvendetes beregmezei hiralásnak ismertetéséhez az is, hogy azok a még irástudatlan öreg rutének nem politikai furfangból, hanem tiszta és becses hazafiságukra ülnek most vénségükre az iskolapadokba. Hát így, amikor a lelkeknek ilyen haladását látjuk, még annak a fránya politikának is jobban tudunk örülni, mint egyébkor.

Bizony, a mai világban megcsodáljuk és sajnáljuk azt az embert, aki irástudatlan; holott ma már a cirkszok-ban dresszizott állatokat is láthatunk, amelyek betűket és számjegyeket ismernek. Az irástudatlanság annál szomorubb állapot, mert akik benne leledzenek, nemcsak az írni-olvasás képességével szegényebbek, hanem mindazon javakat nélkülözik, melyek az irnitudással szervesen járnak, és amelyek, ennek hiányában, örökre és végképp elérhetetlenek maradnak részükre.

Sokan, akik már nemzetiségi vidékeinken jártak, bármilyen különböző és egyénileg is sokféle impresszióval tértek onnét vissza, csaknem mindannyian megegyeznek a tekintetben, hogy elszomorító az a lelki szegénység, melyben e vidékek lakossága tengődik. És minthogy az állami népoktatás újabb irányja, a legintenzívebb munka mellett sem végezhette be feladatát, annál kevésbé, mert e csaknem sziszifuszi munkának jelentékeny hányada politikai ellenségeskedések legyőzésére fordították, tényleg, nem csodálható, ha még mindig nagy a lelkek sötétsége. A nemzetiségi izgatónak érdekében áll, hogy ez a sötétség mennél tovább tartson, képzelhető, hogy most már szinte kétségbeesett erőfeszítéssel állnak. Persze, hogy ha a nemzetiségek majdan, a magyar írni-és olvasni-tudással bekapcsolódnak azoknak az előnyöknek élvezetében, — amelyekhez a vérbeli magyar sem juthat írni-olvasni-tudás híján [és itt nem éppen politikai értünk, hanem egészen közlelkyő, főleg gazdasági érdekeket] — akkor aztán mehetnek az agitátorok a pokol

fenekére, senki sem fog aztán hinni nekik.
A romocsafalvai öregbíró kezdését ezért illő méltánylással és őszinte örömmel kell fogadnunk.

MAGYAR HUMOR.

Hányan maradtak?
Hódmezővásárhelyen is vannak mulatós emberek, nemcsak a Bácskában. És mikor lehetne jobban mulatni, mint éppen most, a disznótörök szezonjában. Egy ilyen muri utóhangjai a következők is.
— Hallom, jól érezted magad tegnap este.
— Már én jól.
— Sokan voltakot?
— Voltunk vagy huszan.
— Aztán meddig tartott?
— Isten tudja! Én reggel nyolca órákor megszöktem.
— Ki maradt még ott?
— Senki.

Van, de nem használ.
Szeged-Alsótanyán történik az anyakönyvi hivatalban.
— Halomást jelentek, — mondja a magyar.
— Ki a halott?
— Az édös apám.
Fölveszik az adatokat, végül azt kérdezi az anyakönyves:
— Miben halt el?
— Köhögős betegségben.
— Hát arra nincs is orvoság, — jegyzi meg a hivatalos férfi.
— Dehogy nincs, dehogynincs, — feleli a fiú. — Csak hogy nem használ, és lehorgasztott fölvel meggy kifelé.

Kivette az adóhivatal.
— Lélekre beszéljen kend, — mondja a tanyai kapitány kihallgatás közben a magyarnak.
— Beszélnek én lélekre, de mán a lelkeknek is kivette az adóhivatal.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárutók egyikének, Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnacen és South Bethlehem. Füzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

Figyelem! M E G H I V Ó. **Figyelem!**
A PITTSBURGI MAGYAR ÖNKÉPZŐKÖR saját pénztára javára 1909 JANUÁR 5-ÉN [Kedd], a FORBES STREET-I CENTRAL TURNER HALL-BAN
NAGY ÁLARCZOSBÁLT
rendez, melyre a Pittsburg és vidéke magyarságát ezennel is tisztelettel meghívja
a Rendezőség.
KEZDETE ESTE 1/2 8 ÓRAKOR, VÉGE 2, 3, ESETLEG 4 ÓRAKOR.
BELEPTI JEGY FERFIÁKNAK 50c., NŐKNEK 35c.
Két férfi és két női legérdekesebb kosztüm értékes díjat kap. Kosztümök kaphatók Királyi-nál, Liberty St. és Fifth Ave. sarok, Pittsburg, Pa.
Kérjük a közönség, hogy minél számbanban jelmezből jelenjenek meg az estén.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár.
Elnök Sand. B. Price. Aléln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair jr.
Scranton Savings Bank
120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa.
Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben.
ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAI L E G R É G B I B B TAKARÉKPÉNZTÁRA
Ez a bank cölsegíti az embert a takarékoskodásban.
Kamatokat januárius 1-én és július elsején kifizeti.
BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS postamester **CHROME, N. J. ÉS VIDÉKE**
EGYEDULI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE.
Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 évadéig van letéve. Minden reám bizott törvényes ügyeket a legszakszerűbben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM:
L O U I S S Z A B Ó, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVÉD, JOGTANÁCSOS, KÖZJEGYZŐ.
Füzlet: 280 BROADWAY, NEW YORK. Fiókiroda: 238 E., 14-1K UTCZA, 11-1K emelet, ahol naponta esti hat óráig kezdve találhatók.
ELVÁLLAL BÁRMILY PERES ÜGYET MÉLTANYOS ÁRAK MELLETT.

Kedd, j...
És m...
Az ó...
gét m...
kor m...
kilom...
ja pár...
diesér...
mind...
drée...
nek t...
ellen...
tudó...
törté...
Koc...
mulva...
szu u...
letes...
gal...
besen...
öröm...
bizal...
nyujt...
tán u...
azelő...
az át...
Andr...
fel rá...
An...
volt a...
doga...
ben, k...
lenni...
tatá...
léány...
nyira...
kell l...
natra...
dott...
tam v...
hogy...
a völe...
dig h...
én vö...
a hála...
kedve...
den t...
tük e...
nít m...
fog el...
ember...
fog k...
jal...
kedni...
hagy...
nyaka...
tán m...
kissé...
S én...
Andr...
Szav...
De...
vigan...
barón...
vezett...
— I...
tatá...
Ki fo...
dig...
ugyan...
vagyó...
mult...
szóval...
pedig...
kedves...
— T...
morm...
sose h...
férjhez...
D'Or...
eszébe...
vén le...
nak n...
volna...
hoz a...
aki ké...
ban...
az idő...
ugy te...
na a...
bóltón...
— C...
ságtól...
még h...
mint...
Szen...
gyon n...
de egy...
got mi...
— V...
ra esik...
mel lesz...
A va...
ni kime...
melyek...
adott...
Szentin

LIVIO FÖHADNAGY.

Irtá: *Pekár Gyula.*

— Regény két kötetben. —

[Tizenötödik folytatás.]

És most hát itt volt Bécs mellett... Az ő maga borzasztó esetére, a betegség megelőző iszonyatos estére csak akkor mert gondolni, mikor már sok száz kilométerre volt Basa-Südtől... Anyja párszor, — ritkán irt neki; folyton dicsérte Szentinczeyt s levelei végén mindig áldását adta kettőjükre. Andrée elmosolyodott; hisz úgy se mennek többet haza, — gondolta. Linkával ellenben süri levelezésben állott. Töle tudott meg mindent, ami azóta otthon történt...

Kocsij robotgott a kapu alá. Pillanat múlva Szentinczey toppant be, a hosszú ut daczára üdén, frissen és becsületes kék szemében reppsó boldogsággal. — Andrée elejébe ment, se tulsebese, se túlságosan lassan, se túlnagy örömmel, se szomorúan, de nyugodtan, bizalommal...

— Jó estét, Dari, — mondá kezét nyujtva neki. Szentinczey, ki kissé tán meghízott s elevenebb volt, mint azelőtt, szenvedélyesen csókolta meg az átlátszó ujjakat. — Hogy van, édes Andrée? — susogá szerelmesen nézve fel rá.

Andrée elfordult. Olyan eredeti volt ez a Szentinczey, mikor most boldogsága tetőfokán, a maga szerénységében, kissé szeliden vakmerő próbált lenni. Néha komikus ez a jó fiú, nyugtatá meg kellemetlenkedő érzelmét a leány, de mikor olyan jó és engem annyira szeret!... voltaképp hálásnak kell lennem iránta, hiszen... Pillanatra elgondolkodott, aztán elszomorodott. Istenem, — mormogá, gondoltam volna-e azt öt hónappal ezelőtt, hogy Szentinczey Aladár lesz a nyáron a völgyében!... És, tévé hozzá, pedig hát valósággal, kétségkívül az, az én völgyemem. Darira nézett. Szívét a hála érzete töltötte el s a legszelidebb kedvességgel kérdezte ki, hogy mi minden történt vele azóta, mióta nem lát-ták egymást. De nem figyelt arra, a mit mondott; nem érdekelt. Hát így fog elteni életem, — mormogá, e jó ember mellett: elképzelte Darit, hogy fog kinézni tíz év múlva, deresedő hajjal... Dari kicsit el fog hízni, veszekedni fog az ispánjával, mert hisz ott-hagyja a katonaságot, gazdálkodni fog, nyaka megvöröszödik, s ráncos lesz, tán meg is kopaszodik, mert haja elől kissé ritka volt, de szeretni fogja őt... S én boldog leszek, — gondola tovább Andrée, szántászándékkal hinni akarva szavainak.

De Szentinczey csak tovább beszélt vígan, olykor meg-megráfálva Amelie bárónőt, kit egyszerűen „tante“-nak nevezett.

— Beszéltem a gyámommal, — folytatta Dari, — s ő helyeselt tervemet. Ki fogok hát lépni a katonaságtól s pedig mentől hamarabb. Stefi bácsi ugyan azt mondta, hogy kicsit fiatal vagyok a házasságra, de hát már a múlt hónapban lettem huszonkettő, szóval a huszonharmadikban járok, ez pedig már elég kor a házasságra, mi, kedves tante?

— Természetes, lieber Neffikém, — mormogá Amelie bárónő. — Az ember sose házasodhatik, a leány sose mehét férjhez elég korán...

D'Ombrade bárónő felsóhajtott, mert eszébe jutott, hogy ő már oly régóta vén leány, hogy szinte özvegyasszony-nak nézik... Mégis csak jobb lett volna, ha férjhez megy anno 52-ben ahhoz a Rhoonhove vasas főhadnagyhöz, aki később elesett 59-ben Olaszországban... Mennyit megsiratta! Most az idők ködös távlatában szinte már úgy tetszik neki, mintha férje lett volna a szép vasastiszt... Helyeslőleg bölintott a fejével.

— Csak lép ki, Neffikém a katonaságtól s keljetez egybe minél előbb, — még háboru talál lenni s te is elesel, mint...

Szentinczey gazdag fiú volt: a vagyon nagy része ugyan pör alatt állott, de egy birtokot, a vány-olaszi-i jószágot mindjárt átvette.

— Vány-olaszi csak négy óra hajtásra esik Basa-Südtől — mondá, — közel leszünk az ismerősökhöz, a fiukhoz...

A vacsorának vége lett. Amelie néni kiment, hogy az Andrée papirosait melyeket Schoenhoffné, elég okosan átadott neki, behozza s megmutassa Szentinczeynek.

A fiatal huszár s a leány magukra maradtak. Dari arca ragyogott a fellegtelen boldogságtól. Lelkesedéssel ugrott fel. Szerelmes volt Andréebe, az örülség szerelmes... tiszta, naív lelkének egész hevével. Még sose tette, de most letérdelt az Andrée széke előtt. A leány töprengő szórakozottsággal játszott ruhájának leelőg mellszalagjaival s kicsit meglepetve, de résztvevőleg nézett rá. Dari megfogta menyasszonya két kezét: a leány hagyta s szeliden elmosolyodott... Oly jó fiú volt ez a Dari! Önkénytelenül betegségének lázas álma jutott eszébe; igen, ezek a hü szemek, annak a jó kutyának a szemei, mely hallucinációi közepette mindig az ágya mellett ült... Szentinczey csak nézte Andrée-t, szempillantásába belelehelte egész lelkét. Nem is annyira szerelmes természetű fiú volt ő, inkább csak szeretni tudott: egyszerűen, mélyen, igazán szeretni...

Egy hirtelen mozdulattal előrehajolt a leány felé, átkarolta derekát, megölelte s mecsókolta, — de nagyon ügyetlenül; kezei minduntalan beleakadtak a szalagokba s rajongó hevében még el is szakította az egyiket. De Andrée azért mégis ajakán érezte a csókot: elpirult s idegesen ugrott fel széke felé.

— Hát bizony a női szív rejtelmekéi kifürkészhetlenek!... Szegény Andrée, bizony kissé hiszterikus természetű, — no, de majd megnyugszik a házasságban. Anyja annyit kizótta őt... Szörnyű ellenszenves egy teremtés...

— És teljes erővel látott ügyei rendezéséhez. Ugy határozta el, hogy decemberben kelnek egybe. Bejelentette ezredénél, hogy kilép a tényleges szolgálatból. A tisztet vállalt voltak. — Menjen a pokolba, Sie junger Herr, — morgá humoros haraggal az ezredes, — minek nézte maga a katonaságot, — omnibusznak? Beszállt Wiener-Neustadtban s az oltár előtt áll meg?...

Mord [von Loewenmord] kapitány meglehetősen düllesztette ki nagy basát s egy akkorát fújt vörösösen lilaszín arcával a levegőbe, hogy az oldalt körmőlő irnok-káplárnak majd leestett a sápkája a fejről.

— Házasodik? Ist schon gut. Mint katona, eddig hős volt, — most majd lesz belőle papushős... Viel Glück; viele Kinder und wenig Hünner... Servus!

Bonbuska ellenben, ki mögött már tizenöt pohár „Magenkrampf“-pálinka multja fekként, kemény prelekeziót tartott neki.

— Ja, lieber Freund, bist eine pyramidale Schlafhaube! Az a férfi — folytatá emlegetve, de egészen berozsádosott szónoki hangon, — aki visszautyelt a nyomorult Zivl-Standba, sohasem is volt érdemes arra, hogy a császár kabátját viselje.

— Mindig gondoltam, — mondá Esty Pista, egy oly tábornoki mozdulattal, mint a skiz a kártyán, — hogy te, barátom, végképp el fogsz zúlni. — Requiescat in pace, — kacagott Törökgyáry Taszi.

Dodo elgondolkodott. Filozófikus hangulatban volt: egy csodálatos két-szívű lengyel asszonyba volt épp szerelmes s nála a szerelem többnyire maró analízissé savanyodott.

— Okosan teszed, Szentinczey, — sugá neki — hogy megházasodol. Téged az isten is félnék teremtetni. Nem való neked a mi kóborló huszár-troubadour-életünk! Látod, én például a világrét se tudnék megházasolni. Engem már magában az a tudat, hogy egy nőhöz isten és ember előtt le vagyok kötve, ellenállhatatlanul ösztönözne a hűtlenségre... De te természetűl hü vagy, épp úgy, mint én természetűl hűtelen vagyok. S menyasszonyod oly kedves, okos leány s tán meg is fog szeretni téged...

Részvételt nézett Darira, de Dari csak boldogan mosolygott. Lelke megszé távol volt a kántin füstös levegőjétől, — ott Vöslauban, hol egy szegény, sápadt leány küzdött az első szerelem mérge ellen s igyekezett szeretni őt...

Szentinczey másnap még náluk maradt. Kirándultak a hegyek közé; a délután egész kellemesen telt el. Csak Andrée volt hallgatag, sápadt és kedvetlen.

— Pedig mostanában már olyan jó kedve volt mindig, — sugá Amelie tante az aggódó Szentinczeynek.

— Az élet már ilyen, — mormogá Dari optimista filozófiával az agg hölgynek; mikor este elbucszott, — baj, mindig csak baj! De azért bízom a jövőben...

S bizodalmas boldogsággal ült be a bécsi vonatba. Dari elég józan eszű, okos fiú volt, de csöppet sem olyan kutató természetű, mint az a Bourget nevű ur, kiről Szoborházné vitatkozott minduntalan Dodo főhadnaggyal francziául. Vajjon hogy fogta ő fel az Andrée hirtelen keletkezett odaadó „szeretetét“? Hát az igazat megvallva, Dari ezáltal a pusztá tény által, hogy, mint véglegénye mindig mellette lehetett, minden itélőképességét elvesztette boldogságában s utóljára már egészen helyenyugodott abba a gondolathoz s egész büszke is volt rá, hogy Andrée, miután egy ideig Livióba volt szerelmes, egyszerre az isten tudja, miért, kiábrándult belőle, s most ő beléje szerelmes — egy kicsit, hacsak nagyon kicsit is. Miért is ne lehetne voltaképp beléje szerelmes? Azt a nevezetes esti jelenetet sohasé tudta magának teljesen megmagyarázni... pedig gyakran törte a fejét rajta. Végre is azonban, mint az okoskodásban járattan ember, kifáradt töprengésében és abban a szépen hangzó frázisban nyugodott meg, melyet valamikor egy regényben olvasott:

— És — folytatá Donhofen Niki, — boldog az ily hü természetű ember! Hej, az ily magamféle állhatatlan donjuan legfeljebb csak a szeretőjéhez tudna hü lenni, akihez nincsen formálisan lekötve...

Dari a nagy manőverekre be se rukkolt. Szabadságot kért és grámjához, Szentinczey Stefi bácsihoz utazott. Később pedig Vány-Olasziba ment, hogy utána lásson a kastély átalakításának.

Andrée a Szentinczey elutazása után csodálatos nyugtalanság fogta el. Most, hogy kikerült a nagy betegség közvetlen hatása alól, tisztában tudott visszagondolni a multra, — főleg a mult nyárra, őszre, szerelmének hajnalára...

[Folytatása következik.]

OLVASÓINKHOZ!

Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, akik az előfizetéssel hátraleéban vannak, hogy ezt a hátralékot HALADÉKTALANUL beküldjék sziveskedjenek. A postátörvények értelmében további halasztást nem adhatunk s így, amennyiben a hátralékosok a felhívásnak eleget nem tesznek, címükre a lapot tovább nem küldhetjük.

Minden pénzküldemény így czimzendő: **Bevándorló, 327 East 13 street, New York.**

„A BEVÁNDORLÓ“ kiadóhivatala.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyárúsítók egyikének. Fiókirodák: *Whartonban, Alphan, Franklin Furnace és South Bethlehem.* Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

Dr. Wm. Julian FOGORVOS
186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.
Tálalható é. e. 9-től este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműt. tékért jóállást vállal. Interstate Phone 1024.

A NAP
A magyar újságírás szentsége, Magyarország legfrissebb és legteljesebb napilapja.
Felolós szerkesztője: *Braun Sándor.*
Politikai főszerkesztője: *Bródy Sándor, Lengyel Zoltán és dr. Kalmár Antal.*
A NAP a 48-as számú legújabb katonája s a 67-es politika legkérlelhetőbb hírdője.
A NAP nemcsak a legkötönyebb lap, de a LEGOLCSÓBB IS.
Előfizetés Amerika területére egész évre \$5.00
240 napra \$3.00
Nagyrovató \$1.25
Műtárgyványokat készíttünk küld.
A NAP kiadóhivatala:
Budapest, VIII. ker., Rókk Seifárd-u. 9. sz.

HUNFALVY HUGÓ
Hítes ügyvéd és jogtanácsos, — közjegyzői hivatal. —
Iroda a főpostával szemben.
231 BROADWAY New York City.

LANGER H. SÁNDOR ÉS TÁRSA
1452-3 Ave., New York.
Butor, szőnyeg, kárpicok, ágyneműk, Uj üzlet, Uj árak, Uj elvek.
LEGOLCSÓBB KÉSZPÉNZ-ÁRAK.

RIZSÁK JÁNOS
passaicai pénzküldő budapesti irodája
VII. KIRÁLY-UTCA 103 szám alatt van.
Irodavezető: **RIZSÁK MIHALY.**

Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto.
THE YOUGH NATIONAL BANK
of CONNELLSVILLE, Pa.
Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connellsvillei és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ
MAGYAR PÉNZKÜLDŐ és VÁLTÓINTÉZETE
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.
PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az 6-lazába. Az összes hájtársulatok meghatalmazott képviselője.
MINDENNEMŐ közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítanak és konzultátszerűen hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el.
REAM BIZTÓT ÜGYEKBE pontosan és lelkiismeretesen járok el.
AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM a hajóhoz.
UTBAIGAZÍTÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.
FIOKÜZLETEK:
ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.
KNAUTH, NACHOD és KÜHNE, 15 William street, New York.
KISS EMIL, 104 Second Ave., New York.
Tíz év óta fennáll.

NEMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapítottát 1879-ben. Pénzküldések és hajójegyárúsítás. Fiókirodák: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 142 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHÁZA, 1431-1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesített. Bankárok, hajójegy- és vasuti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölcsonkönyvtár.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.
B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részére olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalakra az 6-házába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alapítóke \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legrégibb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az 6-házába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árnyal mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzultátszerű hitelesítést beszerzik. Czím: Jos. Roth and Sons.

HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesnei Magyar Amerikai Takarékpénztár és Hiteltársulat, Duquesne. Alapítóke és fölösleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legerősebb bankházaival egyike s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladási és közjegyzői iroda.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldő és hajójegyelárusító. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja haza ügyek elintézését.

KAIL G. ARPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Lechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéket elfogad. Pénzküldő és hajójegyiroda.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120-122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főléleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvanának legrégibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.
PAPP MIKLÓS, 3929 Lorain Ave., Cleveland, O. Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldő és közjegyzői iroda.

PERCELD LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland. MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hájtársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részére jóállást mellett, olcsón és gyorsan.

WISCONSIN ÁLLAM.
MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékpénztár, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részére. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.
RIZSÁK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telkek vételére és eladására.

Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztárnok.
ELSŐ NEMZETI BANK
FIRST NATIONAL BANK
MINERSVILLE, PA.
Alapítottát 1864-ben. Schuykill-County legöregebb nemzeti bankja.
Alapítóke \$50,000.00
Tartalékalap és szét nem osztott nyeresemény 75,000.00
Elfogad pénzbetéteket s a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti.
Pénzküldéseket a világ bármely részére bank- vagy postautalvány útján eszközöl.

ORTH JÁNOS.

Megint az eltűnt főhercegről.

Budapestről írják: Hol jár, merre jár Orth János? Senki sem tudja. Illelve, hogy amig csaknem mindenki megvan győződve arról, hogy Orth János végérvényesen eltűnt, azaz: meghalt: — addig ugyancsak mindenki hisz a kalandos regéknek, melyek időről-időre felbukkanva, arról hoznak kétes valószínűségi hírt, hogy Orth János igenis él. Sőt nem lehetetlen, hogy egyszer csak véget vet önkéntes számkivetésének és váratlanul visszatér. Pár esztendője a párisi lapok voltak teli ily hírekkel. Hol, mint az amerikai perik bátor lovását, hol, mint békeszerető farmert említették, a ki az új hazában, új emberek közt, maga is újja született és mit sem törődik a multakkal.

Most megint felszűrte került a legendás főherceg neve. Korántsem azon a réven, hogy megint látta valaki, megint beszélt vele valaki. Nem. Mert az eltűnt főherceg annak a harmincz millió koronányi hátrahagyott vagyonának révén került említésbe, amely egyelőre még fenn van tartva a részére, de amely állítólag, 1917-ben, vagyis kilenc év mulva felosztásra kerül, ha addig nem jelentkezik, felosztják pedig a rokonság között.

Wölfling Lipót igen nagy bajokban, a legnagyobb bajokban leledzik alkalmasint, mert jobb híjján erre a vagyon-szerzésre, erre a még távoli örökségre spekulál. Igényét bejelentette máris, nehogy lekéssek az osztokozódásról.

De már most gondolkozunk egy csüppet és állapítsuk meg, hogy harmincz millió korona nem kevés. Vagy él még Orth János, vagy nem él. Ha igen, még megtörténhetik, hogy egy szép napon beállít és fuses az örökségnek. De ha nem él, ki biztosítja az örökösöket arról, hogy valami agyafurt köpencki szemlém ember nem jön-e haza, és nem vágja-e zsebre a harmincz milliót? Mert, amilyen regényes, szövevényes és titokzatos eddig is az Orth János története, — szinte logikusnak következtethető, hogy a történetnek újabb és szövevényesebb fordulatai küszöbön állanak attól a percztől kezdve, hogy Wölfling Lipót, nagy bánatában, e'ég ügyetlen volt a harmincz millió elintézettségének tervét világgá kürtölni. Maga Wölfling is regényhős; mi sem egyszerűbb tehát, mint az, hogy a regénybe avatkozó ez újabb szereplő, újabb titkok, újabb családok és a regény folytatását hosszabb időre kitolva újabb bonvonalaknak legyen akaratlan okozója.

Csak egy esetben tiszta a dolog. Ez az egyetlen eset abban áll, ha azok, a kiknek közvetlenül érdekük és módjuk a tisztán való látás, — csakugyan tudják, mi van Orth Jánossal. De még ekkor is kérdéses, hogy Wölfling Lipótnak szolgálnak-e felvilágosítással, vagy sem?

Annai tény, hogy Orth János titokzatos alakja újból felmerül előttünk. A közönség újból gondolkozik. S nem tud betelni a kalandosnál kalandosabb magyarázatok készítésével. A történet homályos, ködös, mintha nem is nálunk, hanem valahol északon történt volna. Oly regényes, oly titokzatos történet, hogy szinte neheztelünk Wölfling Lipótra, amiért beledobta ebbe a borús és ködös poézisbe a harmincz millió prózáját. Am meglehet, hogy ez is csak legenda és nem maradt Orth János után harmincz fillér sem.

ALKOHOLIZMUS ELLEN.

Mértékletesség és ellenálló képesség.

Most, hogy mindenütt hadat üzentek az alkoholnak, egyre azt bizonyítják, hogy mekkora romboló hatással van az alkohol az emberi szervezetre. Ujabb ezeket írják:

Az alkoholnak az emberi szervezetre gyakorolt káros hatásai közül egyike a legsúlyosabbaknak az, hogy a test ellenálló képessége megcsökken a különböző fertőzésekkel szemben. Így például már régóta ismeretes, hogy az iszákos ember megsebesítése vagy megoperálása — akármilyen egyszerű is a seb vagy az operáció — nagyon veszélyes, könnyen halálos lehet: a gyógyulás mindig igen nehezen történik. Ennek éppen az ellenkezőjét találjuk józan vagy mértékletes embereknél, a mint azt az elmondandó néhány eset igazolja.

Dr. Fiebig alsó-indiai orvos azt észlelte, hogy benszüllöttéknél és a kihalóknál, tehát olyan embereknél, akikhez az alkoholérvet még nem jutott el, oly megsebesülések, amelyekkel szemben minden európai orvos a legrosszabba készülne el, még kedvezőtlen körülmények között is, aránylag igen rövid idő alatt gyógyulnak be.

Hasonló a tapasztalata Louzinoux algieri orvosnak az arabok között, a mint az egy értékeséből kitűnik. Heyfelder az orosz-török háborúban figyelte meg a sebgyógyulást s úgy találta, hogy a szeszos italoktól tartózkodó törökök és tatárok között a legnehezebb sebesülések is akadálytalanul és láz nélkül, könnyen gyógyulnak, míg az oroszoknál hasonló körülmények között a gyógyulás sokkal kevésbé volt kedvező.

A legutóbbi orosz-japán háborúra vonatkozólag érdekes tapasztalatokról ad számot Seamen. A Jalu melletti esata után meglátogatta azt a tokiói kórházat, ahová a japán sebesülteket szállították. Meglepőde észlelte, hogy a betegek, ámbár súlyos volt a sebesülésük, majdnem kivétel nélkül igen jó állapotban voltak. Ugyancs kórház belgyógyászati osztályáról érdekességként fogva megemlíti, hogy csak a légzőszervek könnyebb megbetegedéseivel találkozott; fertőző betegségek híre sem volt, pedig a háborúban a fertőző betegségek állandó kísérői a seregnek, amelyek négyezer annyi áldozatot szednek, mint az ellenfél. Ezt a kitűnő eredményt a japánok csakis közmondásos mértékletességüknek köszönhetik.

EGYHÁZI ERTESETÉS. A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán levő ref. egyház lelkésze HARSÁNYI LÁSZLÓ. Isteni szolgálat minden vasárnap d. e. 11 órakor. Lelkészlak: 210—2-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHÁZ New Brunswick, N. J. Easton Avenue és Hamilton Street sarkán. Isteni szolgálatok sorrendje: Vasárnap délelőtt 10 órakor és este 7 1/2 órakor. Lelkész: Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PAL, magyar ev. ref. p. lelkész. Telephone: 418—J. 15 Prospect Street.

RIZSÁK JÁNOST ismeri az amerikai magyarság a LEGMEGBIZHATÓBB és LEGPONTOSABB pénzküldők és hajójegyváltók egyikének. Fiókirodák: Wharntonban, Alphon, Franklin Furnace és South Bethlehem. Főüzlet: 127 SECOND STREET, PASSAIC, N. J. Kérjen árjegyzéket.

KISS MIHÁLY kovácsmester elvállal mindennemű javításokat kocsikon, járműveket. Minden ebbe a szakmába vágó munkát pontosan és gyorsan teljesít. Üzlethelyiség Bridgeport, Conn., a Bostwick és Cherry street sarkán. Jan. 25.

THE FRIEDMAN PRINT 215 BOWERY — NEW YORK. Elvállalja alapszabályok s mindennemű nyomtatványok elkészítését. — Kitűnően felszerelt magyar nyomda. — Elv: Csinos kiállítás olcsó árak mellett.

„Magyar Gazda.” ÚJ FOLYÓIRAT AZ AMERIKAI MAGYARSÁG SZÁMÁRA. Egyik mult heti számunkban tettünk közzé egy elszomorító amerikai népszámlálást. Azokat számlálták meg, akiket a munka ölt meg a lefolyt esztendőben. Sok, nagyon sok volt a magyar áldozat is. A bányá, a gyár, a kohó csak ezer veszély közt adja meg a magyar embernek a mindennapi kenyeret. Gondoskodni kell tehát oly foglalkozásról, amely megadja a mindennapi kenyeret az élet veszélyeztetése nélkül.

Uyen foglalkozás a magyar ember ös-foglalkozása: a földmívelés. Az Egyesült Államokban az ipar nagymérvű fejlesztése körül elhanyagolták a földmívelést. S épp ez az oka, hogy ma holnap a földmívelés lesz Amerikában a legjövedelmezőbb foglalkozás. Hogy az amerikai magyarságot a földmívelés gyakorlásában elősegítsük, egy mezőgazdasági folyóiratot fogunk kiadni, amely havonta 36 oldalnyi terjedelemben fog megjelenni és felvilágosítást fog adni mindenre nézve, ami a földmíveléshez tartozik. A havi folyóirat ára egész évre egy dollár.

Azok, akik ezt a folyóiratot, amelynek megjelenését a „Bevándorló”-ban legközelebb közzé fogjuk tenni, megrendelni öhajják, töltsék ki az alábbi szelvényt, vágják ki és küldjék be hozzánk erre a címre: „A Bevándorló”, 327 East 13 street, New York.

ELADÓ egy kitűnő forgalmu vendéglő New Brunswickon. Tudakozódhatni ezen a címen: 5 Easton Ave., NEW BRUNSWICK, N. J.

OLVASÓINKHOZ! Tisztelettel kérjük lapunk olvasóit, akik az előfizetéssel hátralelben vannak, hogy ezt a hátralékot HALADEKTALANUL beküldeni sziveskedjenek. A postátörvények értelmében további halasztást nem adhatunk s így, amennyiben a hátralékosok e felhívásnak eleget nem tesznek, címükre a lapot tovább nem küldhetjük. Minden pénzküldeményt így czimzendő: Bevándorló, 327 East 13 street, New York.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

Minden kis hirdetés TIZ szóig — 25 cent. — Minden további szó 2 cent. Kishirdetéseket előre fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET elfogad a „Bevándorló” minden ügyöke és a kiadóhivatal: 327 East 13 street, New York.

HAZAI PERES ÜGYEKET, valamint fordításokat, hitelesítéseket és katonai ügyeket gyofsan és pontosan elvégez Makray Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

\$25,000.00 ALLAMI BIZTOSITEK. Joseph Major Myers pénzküldős irodái Főüzlet: PHILLIPSBURG, N. J. Fiókirodák: ALPHA, N. J. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzküldős az ó-házban; a legbiztosabban és legolcsóbban szállítok. Szükségre hazai peres ügyeket, valamint bennszelvényeket is elvégez. Igényelt közjegyző Phillipsburg és környékén. Szükség esetén minden ügyben ingyenes felvilágosítást kapnak.

FORDÍTÁS. Ugy törvényes iratok, mint bizonyítványok és magánlevelek magyarul angolra, vagy németül angolra, avagy mindkét nyelvből magyarra való fordítása végett forduljon levélvel.

TURK JÓZSEF 408 Caxton Building, Cleveland, O.

Figyelem! JÓ FIZETÉS MELLETT ötszáz leányra van szüksége a Seidenberg szivarkésztő kompánának Trenton városában a szivar és boncsészítés megtanulására. Gyakorított kezek szintén felvétetnek. Rövid tanulás után kereshetnek hetenkint tizenöt dollárt. Itt kimutatjuk és az alulírott címeken gyárunk trentoni munkásnői bizonyítják, hogy az igazat mondjuk. Gyárunkban keresnek hetenkint: Farkas Klára, 17 Second street, \$15; Varkas Lizi, 431 Woodland Ave., \$15; Rittler Rózi, 57 Hancock St., \$15; Dikovics Anna, 36 Turpin St., \$15; Szepessy Julis, 494 Genesee St., \$15; Elcsik Veron, 18 Rusling St., \$15; Vastag Anna, 181 Adeline St., \$14; Kleiber Mari, 865 Roebing Ave., \$14.85; Takács Lizi, 33 Orange St., \$14.52; Varga Rózi, 86 Woolverton Ave., \$14.50; Soltesz Gertrud, 136 Genesee St., \$14.90; Tóth Veronka, 113 Hancock St., \$14; Hajdu Anna, 178 Hancock St., \$14; Tóth Zsuzsi, 13 Genesee St., \$13.75; Erdely Julis, 1016 Hudson St., \$13.

és hogyha a tisztelt szerkesztő ur megengedné, még számtalan más munkásnőkkel bizonyíthatjuk a kereset nagyságát. Munkára jelentkezzenek bármikor a SEIDENBERG CIGAR CO.-nál, a COLLEGE és DIVISION STREET SARKÁN, TRENTON, N. J.

KERESSEM Berta Ferenc testvérbátyámat, aki a zempléni megyei Kis-Géresből már nyolcz évvel ezelőtt kijött. Kérem a honfitársakat, akik a hollétéről tudnak, tudassák velem címét. Tisztelettel Berta József, Box 24, Webster, North Pa.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG ALAKULT 1906. FEBRUAR 27-ÉN, CLEVELAND, OHIO. A Szövetség célja: Az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Ösztályok alakultak Amerika minden magyarlakta helyén. Aki a Szövetség tagjává akar lenni, írjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz: 515 SUPERIOR BUILDING, CLEVELAND, O.

Old Vienna Restaurant Co. 115 LENOX AVENUE, NEW YORK. URBACH S. elnök, RUDNER S. manager. Elsőrangú magyar konyha. — Kitűnő italok. — Czigányzene.

AKI ANGOLUL TUD, BOLDGÓ JÖVŐT ALAPÍTHAT MAGÁNAK AMERIKÁBAN. KI NE RENDELNE MEG TEHÁT AZ Angol-Magyar Tanító és Iskolája című szabadalmazott és pótolhatatlan tankönyvet? Most, midőn a tömeges megrendelés folytán a könyv máris a második kiadásban jelent meg, a szerző minden honfitárs számára lehetővé akarja tenni az angol nyelv elsajátítását s lezártatja a könyvet árat EGY DOLLÁRRA.

A számos megrendelő hírlapilag nyilvánította a hálját, ami a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy ebből a könyvből és CSAK EBBŐL a könyvből tanulhatja meg minden magyar ember TANÍTÓ ÉS ISKOLA NELKÜL 50 lecczen át az amerikai helyes kiejtési angol nyelvet minden sajátos szabályaival együtt BESZÉDBEN, IRASBAN és OLVASÁSBAN. A könyv megismerteti továbbá a tanulót a honosítási törvényekkel, a pénznemekkel, a mértékekkel, a postaforgalommal, a levelezéssel és czimzésekkel, az államok számvál, területével, lakosáikkal, fővárosaikkal, az eddigi elnökökkel, a függetlenségi nyilatkozattal, angol hirdetésekkel, a világegyetemen létező tárgyak szótárával, a tárgyalási beszédformákkal, bölcs közmondásokkal, a gázmerő óra kiszámításával és sok más hasznos tudnivalóval. Ugy kezdőknek, valamint azoknak, akik tökéletesebbek akarnak lenni az angol nyelvben, a könyv nélkülözhetetlen. Aki megrendeli a könyvet és nincsen vele megelégedve, visszakapja a pénzt, HA NYOLCZ NAPON BELÜL VISSZAKÜLDI A KÖNYVET. EGY DOLLÁR BEKÜLDENDŐ EZEN CZIMRE: ISIDOR BRAUN 2554 East 43rd Street, Cleveland, O. E CZIMEN LÉTEZŐ ISKOLÁBAN TANULÓK NAPONTA FELVÉLTETNEK.

THE STAR BOOK BINDING CO., Alsóvárosi üzlet: 153 East 4 street NEW YORK. Elvállal minden a szakmába vágó munkát. — JUTÁNYOS ÁRAK. — RANKINI I. M. MŰK. ÉS ÖNK. KÖR. — Alakult 1907. január hó 5-án. — Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján. Elnök: Horváth János. Jegyző: Horváth Lajos. Pénztárnok: Bukurov Dusán. Pénzügyi titkár: Burik András. Rendező: Sztrányai Rezső.

18 éve fennálló banküzlet PEARL JOZSEF, bankháza FŐÜZLET: 319 East 3rd Street. FIOKÜZLET: 801 E. 3rd St. Oak cor. SOUTH BETHLEHEM, PA. Az összes hajóvonalak törvényes képviselője. Pénzküldeményeket a világ minden részébe legolcsóbban és legbiztosabban küld. Bármily peres ügyet, úgy óhazal, mint itteni dolgokat ellintéz. Közjegyző okiratokat törvényesen hitelesít. Utbalgázásokat ingyen ad.